

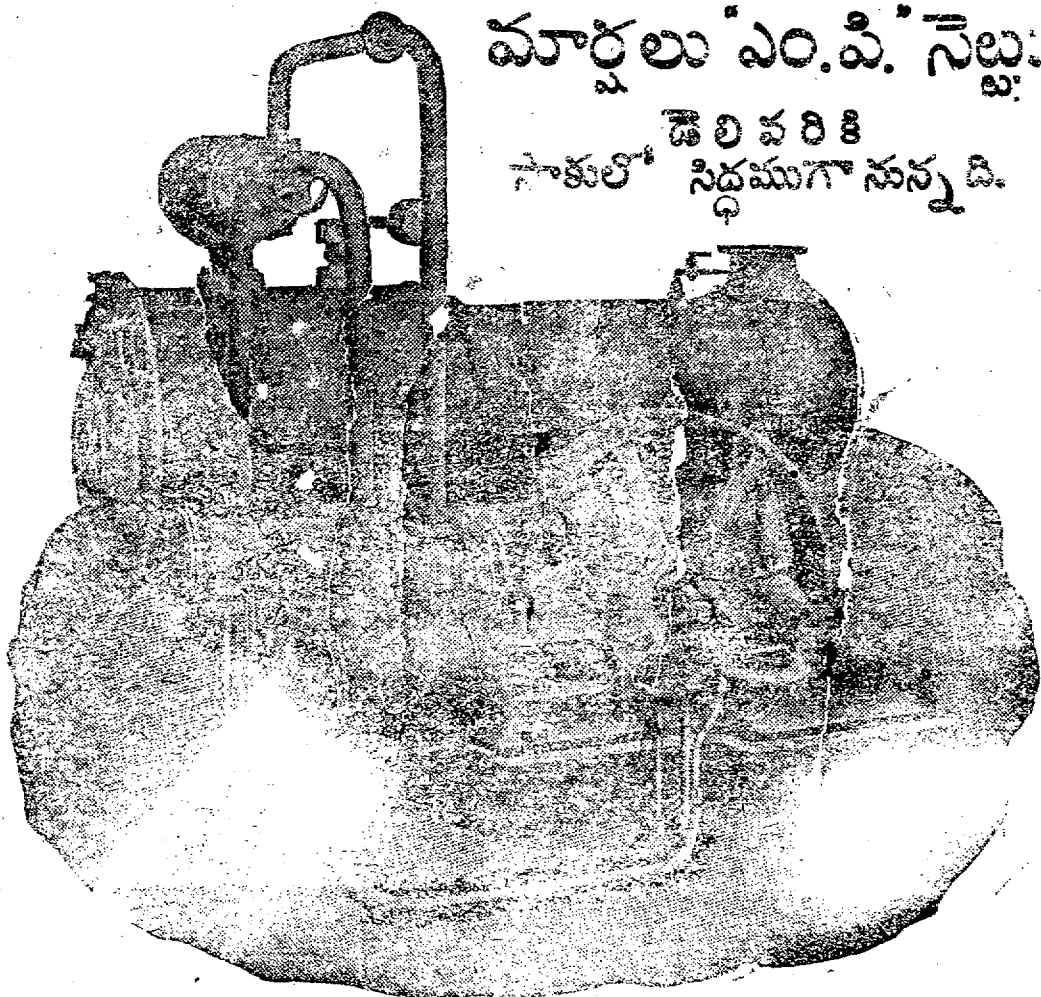
310067

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 2
సంపుటము. ౮

శుక్ల నవమి 1921 వ సం. ఆగష్టు నెల 30 తేది మంగళవారం
శుక్ల తిథి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ చాది ౧౨.

No. 124.
సంచిక. ౧౨౪

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు.

డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైవింగు
మొదలగువాటితో కలపిన ఉండెనది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు
రేమోల్డ్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లింపుకొనవలెను. 1808

మార్వలు నను ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయము: బెంగాల్, కలకత్తా. నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినీలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0

తామరలైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0

పండ్లపాడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి - మదరాసు.

జాగ్రత్తగా తీసుకొని పరీక్షించు, మరలవాడవును ఇది మంచిదనియ్యదు!

జాన్ను ! జాన్ను !! జాన్ను !!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మలైకా దళము తొలి పరిశీలన 110. చిల్లరగా తీసిన తులము పరిశీలన 110.

శ్యాంబు, బొమ్మభివృద్ధి ప్రశ్నోత్తరము.

శ్రీమదేవి విభాగమును ఈ క్రింది కిరీటానామ సంకల్పము.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తత్తుణ మే

ప్రాసిన కపాళి ఖర్చులు కూడను అవేతించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "తామరాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

ఇటు,

వైద్యకాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభనిగ్రహ యాగధారయము, 38, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

భక్తిరసభారితంబు లగు

భారత కథలు

ఇవి మత్తెలయ భగవద్గీతోపన్యాస విద్యార్థి

పండిట్ టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి

అద్భుత ఉపన్యాసములను అనుసరించి వ్రాయబడినవి. ఆదిపర్వము 25; సభాపర్వము 6; అరణ్యపర్వము 17; విరాట పర్వము 5; ఉద్యోగపర్వము 6; భీష్మపర్వము 5; ద్రోణ పర్వము 6; కర్ణపర్వము 1; శల్యపర్వము 2; శాప్తికపర్వము 2; కథలగ నున్నవి. తుదకు భర్తరాజ రాజ్యపట్టాభిషేకముతో ముగియును. హెచ్చుధర యిచ్చి సంస్కృతభారతము, అంధ్ర భారతము, వచన గ్రంథములు కొని చదివినను విషయము ఇంత బాగుగ బోధపడదు. ఇది 84 డిమ్మి పౌరులు, అనగా: 512 పుటల దిక్కుమైన గ్రంథము. కాలికోటను గిట్టు అక్షర ములతోను ముచ్చటగ బయిండు కట్టబడి, కనులపండువుగ ఉండును.

ఒక్కొక్క ఆంధ్రుని గృహములను ఉండవలసిన గ్రంథము. మేనేజరు, శశిలేఖా ఆఫీసు, జి. టి. మదరాసు.

నమ్మకము

(1842)

బంగారు, వెండిరత్నముల

నగలును ఇతర వస్తువులును

వాణసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకూ ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

25, వై నాబబారు రోడ్, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడ సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారున తనివాలిని అతిక్రమముగా ఆర్జునమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్జున యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

స్వదేశ మాస్త నిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి కని! వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉత్కృతో తయారుచేయబడు చున్న ఇన్ను, వెద్దనెజుల మదతచాకులు, పేనాకత్తులు, బల్తాయి కత్తులు, వివర్ణ విశేషముగా చేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నెజుల యిత్తడి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇత్తడి యినుము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో బంతో బస్తుచేయబడిన యినుపవెట్టెలు వగైరా సామానములు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (8081)

దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు తెలుపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నియమము.

తంఱి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇండస్ట్రీసు" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు ctc పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు

కాగితములు, మాదిరి పట్టు గల 50 కీర్తనలు 0-4-0

దేశీయ కీర్తనలు

(2975)

వాటి జుగీతములు, ప్రాత్రది గల 40 కీర్తనలు 0-8-0

దేశీయ పదము

చక్కని పాట, 260 చరణములు. జుగీతములు 0-2-0

ఈ మూడు పుస్తకములు ఏ. టి. ద్వారా 0-14-0 అవును.

టి. వి. సుబ్బారావు, గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

రత్న రుప్తాంపులు.

Advertisement for T. G. Sundaram & Co. featuring a logo with a crown and text in Telugu and English. The English text includes 'T. G. SUNDARAM & CO.', 'No. 2, Govindappa Naik Street, MADRAS.', and '3302'.

చీరాల పిరులు.

ఇప్పటి కాంధ్రదేశమున చీరాలకథ తెలియనివారుండరు. ఒక్కయ్యాయద్రవననేల? అఖిలభారతమందును యీకథ వ్యాపించినది. ఏమహాసభ లందును 'చీరాలవాసుల కభినందనములు. ఏయొక ధనవంతుడనుగ నబడినను, చీరాలప్రశంస, ఇప్పట్ల నాయద్రవచరిత్రమున చీరాలపురతెహసము నాయకమణియై వెలుంగుచున్నది. ఈవెలుగు ఆంధ్రదేశమునందు మూలముల దాగియున్న యవిద్యాంధకారమును బహుపంచలుగ చేసి ప్రతి యొకానిని మృత్యుమలుమునకును, సంపూర్ణవికాసము నొసంగు గాక! అత్యుక్తియనకుయ లేని నాయాంధ్రప్రదేశుల నందఱు నొక్కసారి చీరాలక్షేత్రమునకుబని శ్రేణిపాలకుడగు వేణు గోపాలస్వామిని సందర్శించిరండని ప్రార్థించెద.

ఇప్పుడా పురమధ్యమున వాసముజేయుచున్నవా డీ స్వామి యొక్కడే. ఇకమనుష్యు లెవ్వరులేరని యనవచ్చును. లెక్కకొకరిద్దరున్నను వారియూరివారులుగారు. ఊరుత్రేర దక్షిణములు పొడవుగ వ్యాపించియున్నది. ఇందు కుడిభాగ మంతయును పేరాల; ఎడమభాగము చీరాలయందును. ఊరంతయు లెక్కించిన 2000 గడపయందును. 14,15 నేల జన సంఖ్య గల గ్రామము. పల్లెటూరి పొరికట్లద్వారా వనరులు గలిగి యూరంతయు జూడ ముచ్చటగ నుండును. ఆరుమాఝులక్రింద జనులందఱును దమదమ గృహములందే వాసము జేయుచుండిరి. ఇంట్లు నాల భద్రములైనవి. ఈ గృహ స్థులందఱును దరలరములుగ నాయుండ వాసము జేయుచున్న వారు. నిన్న మొన్న వచ్చిచేరినవారుగారు. నిత్యమును 'గృహ' యని ప్రాతస్నానముకాలముల రెంటును గంకల్ముము జెప్పకొను ప్రాప్యణులును గొందఱుగలరు. ఇతరులును ఏవనిపాటల మెల గుచున్నను దమతమ యిండ్లని వాకిండ్లని తోటలని దొడ్లని మురి మెముతో జూచుకొనుచు చిరకాలముగ దమతమ తండ్రులు తాతలు గడ్డనుఖముల గుడిచి జనన నట్టిటనే దమగడ్డనుఖము లగుడ దినదినము సంస్కరించుకొనుచు యథోచితముగ గాలముగ దపుచుండిరి. మేడలు మిడ్డెలుగల భాగ్యవంతులమాట యటుంచి దినవంతయు నెండవారల పాలులు కూలివాలిచేజీవించు బహు కుటుంబీకుడగు పేదవాని కీగృహ లాభమేటి స్వర్ణమోత దభా వ పేటికేళమాయించుక భావనజేయుడి! ఒక్కసారి శ్రొత్తచీరాల శ్రొత్త పేరాలకు వెళ్ళిన నచటి దుర్భరస్థితియను గన్నులార జూచి కటకట బడి మరలనివారుండరు. నేను మొన్న మొన్న నే జూచి వచ్చితిని. వెన్నెలరాత్రి 9 గంటలప్పుడు రైలుదిగి గుట్ట పుబడిలో పావుగంటకు తక్కువలేకుండ పేరాల ప్రాతయూరి వెద్దపీఠిని బోయితిని. అదివఱ కెన్ని సార్లు చీరాల పేరాల యింట్లు పొడు బెట్టుబడులనుగూర్చి వినియుంటిని. కాని ఆయింట్లు మధ్యజనుచు నామాటమరచితిని. 9 గంటలగుటచేత నిండ్ల లోనివారు దలుపులు జేసికొని యుందురని, ఇదిచుచుందురని, భావింపుచుంటిని. 10 బారలు సాగినవెనుక నామిత్రుడు " ఇదే చూచితివా, ప్రాతపేరాల యనెను. అప్పుడు గన్నులు దెరచి నట్లయ్యెను. కాని మనస్సు చిటుక్కుమని కలకబాడకొచ్చెను. ఆయూరివారలే? ఆయిండ్లట్లు కూర్చున్నారెయిలయుండవలెను? ఒక్కదీపమైన నేలగనబడుదు? ఒక్కమాటయైన వివరాదేమి? ఒకబిడ్డని యేడ్చినవారే? బిచ్చగాని మాధవకబుల్లకేకగూడ గ రవయ్యనే? ఎప్పుడైన జను లిచట గాపురముండితా? ఇంట్లు గట్టుకొని యాలు బిడ్డలతో గాపురము జేయుచు నందఱు నొక క్కనెట్టు నని మృచ్చి మటుమాయ మగుటయెట్లు? ఈవిధముగ నూహలనై యూహలు వొడమ తర్కజనుడనై బోవుచుంటిని! చి త్రము సంత్రమ మడగి నంతనే జాల వ్యాకులమై మయ్యెను. గ్రడ్డివెన్నెలలో సర్పరాత్ర మున నొకపాడుబడిన యిట బ్రవేశించినట్లయ్యెను. ఆయూరి వారలందఱు నిక్రముగ బ్రవాసితు లయినచో నామాగ్రమున నడచుటైన నాకధికారము లేదని నాలి నేను వాదించుకొను చుంటిని. వారు రక్తాశ్రువులు గురియగా విడచి జననవోటు నాకు చూడవేడుకయగునా? హృదయునై జేయి వైచిగొని, యదిరాయిగాదని సంజ్ఞవదసి మొగమూలకు ద్రిప్పితిని. అటు నిటు చెట్ల మరుగు; మధ్యమార్గము దప్ప వేరేమియు గానరాలేదు. అప్పటికి యూరుదాటితిని. మలుపుదిరుగుటలో ఆవరయిలుగూడ కంటికి మరుగయ్యెను. బుద్ధి సంశయావగణమునుండి వెలువడి నట్లయ్యెను. ఒక్కంత వికాసముకొందితిని, వ్యాకులముతో బాటు చీరాలపౌరుల దైన్యభావముగూడ దిశాభూతమయ్యెను. ఇదియా దైన్యము? దీనులు నడిచి లగువారల వర్తనమా యిది? మనుష్యు లందఱునట్టి దీనమనస్కులును, అధిరహృదయులునైనచో భూలో

కము స్వర్గమై వెలుదా? ఈ పౌరులు గృహముల విడిచి జనుటదైన్య మెన్నటికినిగాదు; ఇనుకపట్టిన తాటాకుపాకలలో నట్లకట్టముబడుచు చునుట యెప్పట్లను ధీరతయనరాదు. ఈ యవస్థలు మహాదారులునుధీరచరిత్రులును వారి కెల్ల బ్రాయక ములయినవి. ఉత్తమ పౌరుషవంతులకు రంగస్థలము లరణ్యము లుగాని యంతిపురములుగావు, ఉత్తమపురుషులగాధ లెవ్వయైన దిలకింపుడు. అచ్యుతనాము డగు రాముడు దొల్లియరణ్యఫలం బుల గుడిచిగాడె శత్రుసంహారణిలుడై దిగంతవిశ్రాంతమైన యశస్సు గడించె! రాజవంధులగు నలహరిశ్చంద్రుడు లటపిష్ట లులంగాడె దమతమ పూర్వజుంబుల నంత మొందించి యవగత కంటకులయి గామ్యంబుల బడినెనిరి! ఇకభారతవీరులగు బాండ పులమాట యె రం గ ని భార తు డుం డు నా? అరణ్యములు శరణ్యములగు టంగ వా వీరి ప్రవృత్తి గ ధ లు గావణ్యంబులై లోకంబున వెలసియున్నది. అరణ్యవాసములు తేక, యందలియుడుములు క్లేశము గుడువక నుడివడక మగుడ వెడలక వీరలనాడుంబు లుచ్చారణకైన రావు. కాని వీరిన్ని గ స్తంబులకు నిఘరంబులకు నోర్చిన బరమరహస్యం బేమందురు? గృహములనై యాశయా, యారామంబులనై యాశయా? ధన ధాన్యంబులకందమా; వస్తువాహనంబుల కందమా? ఇందేదియును గాదని యాఖ్యాలోపాల మెరుంగుదురు. ఇకయేమనిన బ్రతిష్ఠా పాలనమొక్కటియ. భర్తృనిష్ఠయొక్కటియ; మోక్షోయొక్క టియ; ఇతరమేమియునుగాదు. ఎదిసభర్తృమని నమ్మికో దానిని సంక్షింపుకొనుటకై బురములవిడసిరి. బంధులబాసిరి; గృహలక్ష్యు లనైన గోల్పోయిరి. ఇంతియగాదు. ప్రాణముల సరచేత నిడి కొని 'దేహి' యనిన వానికొంగ గండిద్ధులై గారడవుల జరించి రి. కాయము సాపాము; క్షణవిధ్వంసీ, యశమో యనశ్వర ము; కల్పాంతస్థాయి, అస్థిరమైనదానికై స్థిర మై న దానిని గోల్పోవు బుద్ధిమంతు డెవ్వడైన నుండునా? పుట్టి చచ్చుప్రాణు లెన్ని లేవు; శ్రీపురుషు లెందఱు లేరు. ఉన్నంతకాలము పురుగుల వలె కుక్షింభరులై 'మనకాయుష్యం మనకాబోగ్య' మృత్యునరా ధములధియేమి గతియేమి. వీరికిన్ని మిడ్డెలున్నవనుట, వీరింతధన వంతులనుట, వీరిలావులానుట, వీరియధికారమున కపగలేదనుట నిర్లక్షకవచనములు; ఉన్నతైజ్ఞావచనములు. ఇందేదియును నిలుచు నవిగావు. వీరికై యీనిర్భాగ్యుడు పాటుపడదగదు. అర్థంబులు గాని యర్థంబులకై యంతికాల మంతరించిననేమి. "కడునిలఁ బురుషార్థమగుడు గావలెనుమితీ" యనుచిన్న నాటిమాట నిత్యసం స్మరణీయమైనది. పురుషార్థములలో బురుషార్థము ఇవామున ధర్మము. ఏలయననివామున దీన సర్థము, సర్థమున కాములుభ్యము లగుచున్నవి. ఇంతియకాదు. భూమిమహాపరద్యంధైక్య సాధనము. భర్తృంబుననే మోక్షమును గనుగొను. ఇతరమున గాదు. ధర్మమున ముక్తివులగు వారిమాత్మకామమే యశస్సు. దగ్ధదేవాలయ్యు నన్నికిని నంటరాని కీర్తి దేహము నొంది నూచ్యమండలమే యావాసముగని ద్రిలోకములకు సాక్షిభూతులగుచున్నార. అట్టి ధాకంధర్మమైన కీర్తి గడిచిన జీవితం బొక్కనిముసంబు చాలు గదా?

చీరాలపౌరులారా! మీ కిదే హెచ్చరిక. మీధర్మ మిది యని యెరింగితిరి. దానిని సయక్షింప దీక్షవహించితిరి. ప్రతిష్ఠ దశ దిశల జగవంధువు ధనవృంకారమై చూచుమ్రోగినది. ఒక్కమన భాగత మననేల? చస్త్రప్రపంచము మీ యుంతయమున తలులు దారులు టెడ్డలకు కథయని చెప్పుచున్నారు. మీకష్టముల దలంచి 'ఇహి' యని నిట్టూర్పుల విడుచుచున్నారు. మీకష్టము లెప్పుడు పరునా, మీయిండ్ల దిరిగి మీరెప్పుడు చేరి నుభింతురా యని మీ దేశీయుల మగు మీ మండలకళారాత్రంబుల బరితపించు చున్నాము. కాలపురుషు నొక్కడే మీధర్మమర్మంబు గని వెట్టుటకై కాబోలు దట్టగ్గుడై గడలక యున్నాడు. ఇప్పట్లైన మీరు చలంపకుడు. మీ దైశ్యోత్సాహముల దిగనాడకుడు. ధీరులై యుత్సాహనంబులై; ధర్మనిష్ఠగరితులై సర్వరతు కుండగు నాదయాచయులై భాగము వైచి రంగమున నిలచితి రేని జయలక్ష్మి మిమ్ము కలిండును. మీశత్రుల యాహ మికయే వారల సమయించును. మనుష్యులు దేవతలొక్కరై మిమ్ముభి నందింతురు. ధర్మమే నూరము. నీరము. జయము.

కో!! కృ!! సో!!

Advertisement for 'Anand' (ఆంధ్ర) featuring a decorative border and text in Telugu. The text includes 'నందన గ్రంథములు', 'విక్టోరియా డిపో', and 'మైలపూరు - మద్రాసు'.

డివెలరా - లాయడు జాబ్

(0) ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

సంధి సమకూరునా?

దెయిలు ఈరాజ్ సభ 28 వ తేదీ సమావేశమయ్యెను. పిమ్మట ఇంగ్లాండు విల్లండు ప్రతినిధులు డివెలరాగారి అధ్యక్షతన సమావేశమైరి.

బ్రిటిష్ కారినటు

బ్రిటిష్ మంత్రివర్గము 25 వ తేదీ సమావేశమై దెయిలు ఈరాజ్ సభవారి పత్తుత్తరమును గురించి ఆలోచించిరి. 28 వ తేదీన దెయిలు ఈరాజ్ సభవారి ఉత్తరము బ్రిటిష్ మంత్రివర్గమువారి అభిప్రాయము ప్రకటింపబడును.

దెయిలు ఈరాజ్ సభ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పునర్సంధిపత్రాలనిరాకరించు వేరుపరత్తులు తెలియపరచిన ఆలోచించెదమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు, యీ పరత్తులక నన్న వేరు పరత్తు ల ఇవ్వ జాలరని యీ యీ పరత్తుల సంగీకరించుటకు కాల నిర్ణయము గావించ తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

లండను 28:— దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు సంధి పరత్తుల సేకరించునుగ నిరాకరించిరి. వేరు పరత్తుల నివ్వజాలమని యీ ఇంకదేవ ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లనవసరమనియు నిజముగ సంధిచేసుకొనవలయు నను ఉద్దేశమున్న డివెలరా ఇతర నాయకులతో కలసిమాట్లాడుట కట్టిఅభ్యంతరము లేదనియు లాయడు జాబ్ గారు దెయిలు ఈరాజ్ సభవారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

డివెలరాగారి లేఖ

డివెలరాగారి కీక్రింది లేఖను లాయడు జాబ్ గారి కంపిరి:— బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి పరత్తులను దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించిరి. ఇంగ్లాండునకు సమాపమున విల్లండు ఉన్నదనియు, ఇంగ్లాండు ప్రతిష్ఠ కాపాడుటకై ఇంగ్లాండునకు విల్లండుపై అధికార ముండవలె ననియు మీరు చెప్పుచున్నారు. ఈమాత్రము అంతర్జాతీయ ధర్మమునకును, ప్రపంచ కాంతికిని వ్యతిరేకముగ నున్నది. ప్రపంచమునందలి చిన్న రాజ్యములకు స్వాతంత్ర్య ముండనూడదా? గొప్ప రాష్ట్రముల ప్రతిష్ఠ కొరకు చిన్న రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమును నికోధించుట ఎంత మాత్రమును న్యాయముకాదు. అట్లయినచో హాలండు డెన్మార్క్ దేశములను జర్మనీవశము చేయవచ్చును. బెల్జియం దేశమును ప్రాన్సువారికి గాని జర్మనీ వారికి గాని ఇయ్యవచ్చును. మీ రిట్టి మాత్రమును ఆ ధారము చేసికొని విల్లండు ప్రజలు స్వాతంత్ర్యస్థాపనమునకు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నాటంకపరచుట యుక్తము కాదు.

కావున మీ పరత్తుల నిరాకరింపవలసి వచ్చినది. దేశ ద్రోహమునకు పాల్పడుట కిచ్చగింపని మావై మీరు యుద్ధమునకు రావచ్చును. మీరట్లు చేయుటకు తీర్మానించినచో మేము మీగుల చింతిల్లదము. మేము యుద్ధమునకై కాలుత్రక్వలేము. అయితే యుద్ధము ప్రారంభింపబడినచో మానవ్యశక్తులను ధారపోసి మాస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొన బ్రయత్నించెదము. మమ్ము విజయలక్ష్మి వరించినను పరింపకపోయినను, ఏ కాలమునం దైనను, విల్లండు ప్రతినిధులు తమ జన్మవృత్తమును స్వాతంత్ర్యమును పరుల పాలుచేయుటకు అనుమాత్రమైనను అంగీకరించరని మేము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము.

బ్రిటిష్ విల్లండులకు సంధి కుదురవలయు నని మేము కోరుచున్నాము. మీరు పశుబలముచే మీ సంకల్పము నెరవేర్చుకొన బ్రయత్నింపవచ్చును. అప్పుడు యుద్ధము పురికొల్పినవారు మీరయ్యెదరు. పరిపాలకుల ఆశయముల ననుసరించి ఫలితాల నము జవగవలయునను మాత్రము మీరంగీకరించినచో తిరుగ సంధి విషయమై ఆలోచించుటకు వీలుండును. అట్లయినచో చిరమైత్రి సమకూరును. ఇట్టి సంధి మీరు కోరునెడల మీతో కలసి మాట్లాడుటకు దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనెదరు.

లాయడు జాబ్ గారి ప్రత్యుత్తరము.

లాయడు జాబ్ గారు డివెలరాగారి కీక్రింది ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. మీ ప్రత్యుత్తరమునకు ప్రభుత్వము వారెంతయు చింతిల్లుచున్నారు. విల్లండువారి కంతవరకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు కిలున్నచో అంతవరకు వారికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొని యీ పరత్తుల నూచించిరి. ఈ పరత్తులు న్యాయసమ్మతము లని నాగరక ప్రపంచవాయకు

లందరు ప్రశంసించిరి. విల్లండు ప్రజలకు తమ జాతీయ జీవనమున ప్రతివిషయమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసంగమే మంగీకరించివాము. విద్య, న్యాయము, వ్యవసాయము, కార్మికవిషయములు, పరిశ్రమలు, ఆరోగ్యము, శాంతిస్థాపనము మున్నగు వానిపై మీకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు అంగీకరించితిమి. అమెరికాలో కొన్ని రాష్ట్రములకు గూడ ఇట్టి హక్కులు లేవు. మేము కోరునది ఏమి? న్యాయము చేయుటకును, సరకులు ఎగుమతి దిగుమతి చేయుటకును, నైతిక విషయములం దధికారము మాత్రమే బ్రిటిష్ వారి కుండవలె నని మేము కోరితిమి. వివిధముల గు స్సేచ్చా జాతులతో కూడిన ఈసామ్రాజ్యమునందు విల్లండు సమాన సభ్యత్వమును పొందియుండుట అర్హము యుక్తము. హాలండు, బెల్జియం, జర్మనీలకు ఎట్టిపరస్పరసంబంధమున్నచో అట్టిసంబంధములే ఇంగ్లాండు విల్లండులకు కుండవలయునని మీరు నూచించున్నారు. ఈ సలహాను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు తంతమాత్రము అంగీకరింపరు.

భౌతికచారిత్రాంశములను కొంత పాటించి చూచినచో విల్లండు ఇంగ్లాండులను వేరుచేయుట యుక్తము కాదని తేలును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనమునకు మీరు ప్రయత్నించుచున్నచో సంధి విషయమై తిరుగ ఆలోచించుట అవసరము.

మీ కివిషయమై ఆలోచించుటకై కొంతకాలము నిర్ణయించుటకు మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము. వ్యర్థములగు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములతో కాలము గడపుటకు మేము సమ్మతించుము. మా సంధిపరత్తుల ననుసరించి సంధి సమకూరు విషయమై మీ నాయకులతో కలసి మాట్లాడుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు.

డివెలరాగారి ప్రత్యుత్తరము ఆకాశంగరముగ నున్నదని పత్రికలు అభిప్రాయపడుచున్నవి. విల్లండు నాయకులు తలుపుమాసిరి గాని గడియ వేయలేదను అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. ఇంకను సంధి కుదురవచ్చునని కొందరు నమ్ముచున్నారు.

దెయిలు ఈరాజ్ సభ

లాయడు జాబ్ గారి ప్రత్యుత్తరము విషయమై ఆలోచించుటకు దెయిలు ఈరాజ్ సభ 27 వ తేదీ డబ్లిన్ లో సమావేశమయ్యెను. సోమనాథమునాథు (29 వ తేదీ) దెయిలు ఈరాజ్ సభవారు తమ అభిప్రాయములను బ్రిటిష్ వారికి తెలియపరచెదరు.

సేనల కేర్పటు

తిరుగ యుద్ధము ప్రారంభింపబడునను శంకతో సిక్ ఖీను సేన చేర్చబడుచున్నది. విల్లండునందలి బ్రిటిష్ ప్రతినిధి యగు లార్డు లెఫ్టి నెంటుకూడ తనసేనలను తయారు చేయయున్నాడు. తిరిగి యుద్ధము జరుగునను అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది.

* * * *

విదేశ వార్తలు

గ్రీసురాజుగు కాన్సులెంటెనె రాజుగారు పితృవ్యాధిచే బాధపడుచున్నారు.

కామన్సువర్గ గ్లామర్గను మేరునియోజకవర్గమువారు ఒక కార్మికపక్షమునకు చేరినవానిని తమప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనిరి.

వైకాంటు ఇష్మీగారు నైరీషియాపరిసితులను పరిశీలించి బాలినమితివారికి తమ అభిప్రాయములను తెలియపరచెదరు.

జర్మనీ అమెరికాలకు సంధి

జర్మనీ వారికిని అమెరికావారికిని సంధి కుదిరినది. రెండు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు సంధి పత్రములపై చేపాలు చేసిరి.

కీభుకాలములోనే ప్రపంచ ముఖ్యపట్టణములలో పెరి ఫోస్ట్ వెట్టబడుననియు, లండనువారు ఆస్ట్రేలియా వారిలో మాట్లాడుటకు వీలుండు నని సిగ్గురు మార్కోని గారు చెప్పుచున్నారు.

రష్యాలో ఔనుము.

రష్యాలో ఔనుము దినదినము అధికమగుచున్నది. మొత్తమున రి కోట్ల మంది ప్రజలు బాధపడుచున్నారు. అనేకులు దేశత్యాగ మొనర్చుచున్నారు. కొందరు పోలండుకు, కొందరు నైజేరియాకు, మరికొందరు స్థాకతులందరు అన్నిచోటకు పోవుచున్నారు. వీరు అన్నవస్త్రములు లేక వికృతాకారై యున్నారు. కొందరు తుదాపైధ కొరవజాలక గడ్డలు గడ్డి గుఱుపులద్వేలు మున్నగు అసహ్యపదార్థములను కూడా తినుచున్నారు.

బ్రిటిష్ - ప్రాన్సు

జర్మనీవారు సంధిపత్రపు ప్రకారం 100 కోట్లమార్కులు చెల్లించిరి. (మూర్ఖులనగా దాదాపురెండుపిల్లింగులు) ఈ మొత్తములో కొంతభాగము బ్రిటిష్ వారికియ్యబడెనుకాని ప్రెంచిప్రభుత్వమువారి కెట్టిభాగము ఇయ్యబడలేదు. ప్రెంచిప్రభుత్వములకు సార్ గనులనుండి ఆదాయము వచ్చెననియు, ఆదాయము ప్రెంచి వారికి రావలసినభాగముకన్న అధికముగనున్నదనియు, అందుచే జర్మనీవారు చెల్లించిన మొత్తములో ప్రెంచిప్రభుత్వమునకు భాగ మివ్వబడదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు సమాధానము చెప్పుచున్నారు. బ్రయాండుగారు ప్రెంచిప్రభుత్వమువారు గొణుగుకొనుచున్నారు. దీనివల్ల అంగ్లో ప్రెంచిమైత్రికే భంగము వాటిల్లనని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

వాయువిమానము మండిపోవుట

ఆర్ 38 వ నెంబరు వాయువిమానము హల్బుట్టణముపై పోవుచుండగ ప్రమాదవశమున మండిపోయెను. విమానము హంబరు నదిలో కాలుచు పడిపోయెను. భయకాంతులై పట్టణవాసులందరు యాచించిలేవినయమును చూచుచుండిరి. విమానాధికారి యగు కప్తెన్ వాక్ గారు మిగులచాకచక్యముగ పనిచేసిరి. లేని ఎడల విమానము పురిమధ్యపడియుండును. అప్పుడు పట్టణమునకును పట్టణవాస్తవ్యులకును మిగుల ఆపాయము సంభవించియుండెడిది. విమానమునందు 49 మంది ప్రయాణికు లుండిరి. 5 గురు మాత్రమే జీవించినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రయాణికులలో 39 గురు బ్రిటిష్ వువారు. 17 మంది అమెరికావారు. ఈవిమానము పొడుగు 695 అడుగులు, వెడల్పు 85 అడుగులు. ప్రపంచమునందలి పెద్దవాయు విమానములలో నిదియొకటి. ఈవిమానము ఇట్లు మండిపోవుటవల్ల వాయువిమానముల అధికము నిర్మించుట ఆనేకులు ఉత్సాహించరని మాసిగారు, అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈవార్తవ్యాధూర్కునందు లండనునందు సంఖ్య భుమ కలిగించినది. ఈప్రమాదము కను చింతిల్లుచు జార్జిచక్రవర్తి తన సానుభూతి తెలియపరచెను ఈ విమాన మెందువల్ల కాలిపోయెనో ఇంకను తెలియలేదు

ఇదే సంచికయము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బంగారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి. కోటా మునిరత్నం కెట్టి అండు సక్కు, 8018 217, చైవాబాద - మదరాసు.

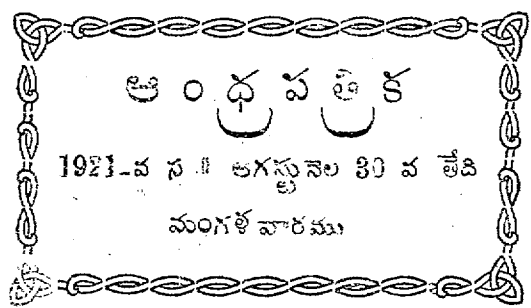
మలయచందనము
గనేరియా అను సుగంధద్రవ్యము తేజాకము.
శస్త్రములేదు. పిడికారితో కడలేదు.
ఎఱుపు, తేలుపు, వర్షపు అను మామూలు
నిశములు సుగంధమును నూనెలతో
టబలో మూడును. స్త్రీల తలను
కాన్దలకు తూడ ఇది కాజీవర్గము.
తెచ్చి L. కె. 2. 2. 4
చందనీ (మలయచందనమున కలసాసా) కొమ్మ రి. 1. 1.
1251
ముతుకోధక
ముతుకూల మున్నగు గర్భాశయ
గట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి
పీయూష
కాఫీ, టీ, కోకోలకు
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగవ
గంధర్వఛార్మణి, ౮

శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయము.

చెన్న పురియందు ఆంధ్రదేశమునందుగల శుద్ధ స్వదేశవస్తుములును, ఇతరవస్తువులును, సులభముగను చవుకగను దొరకుట కొకనిలయము. నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. శుద్ధ స్వదేశపు ధోవతులు, ప్రైవంచలు, కోలు, వర్తుతానులు, తువాళ్లు, ముక్కలులు, నూలుపకులు, మొదలగు బట్టలరకములును, ఇతరసామానులును అమ్మకమునకు గావలసియున్నవి. ఈ వస్తువులను చేయుచువారును మొత్తముగ వ్యాపారముచేయువారును పారితాపునగల వస్తువుల కట్టలను సమూహాలను వ్యాపారపుధరలతోబంపిన కావలసిన సామానులను తెప్పించుకొనుట కేర్పాటులు చేయబడును. వర్తకులు నస్తునిర్మాతలు వారితావునగల వస్తువులను సమూహా కొకటివంతునను వ్యాపారపుధరలకు వి. పి. గా పంపిన వానినిజూచి కావలసిన సరకులకు వ్రాయబడును. నమ్మకమైన శుద్ధస్వదేశవస్తువులమాత్రమే వ్యాపారపుధరలకు గావలయును. గాంధీవిజయమునకు శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయములె సాధనములు. సంగతులనుజేలికొనిగోరువారికింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

శుద్ధస్వదేశవస్తునిలయము.
6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

విషమస్థితి

స్వపరిపాలనాశయము సఫలముగాకుండుటకు, ఆంగ్లోహైందవపత్రిక లెక్కటికపుడు విభూతముల గల్గించుచుండెను. దేశనాయకులను నిర్బంధించిన, స్వకరిపాలనోద్యమము చల్లారునని బోధించుచుండెను. తీవ్రప్రతిఙ్గియటకు అధికారవర్గమును పురికొల్పుచుండెను. మార్క్సేప్రభువు సయితము, ఈ ప్రతిఙ్గియటములకు లొంగిపోయెను. సమాధానవద్దతిని వదలి, ఉదారశక్తి తత్వజ్ఞుడని పేరొందిన మార్క్సేప్రభువు క్రూరదండనములకు పాల్పడసాగెను. దండనము, సమాధానము, విశిలముగావలయునని వెనుక ప్రకటించెను. మార్క్సేప్రభువుక్రింద తగిలిన అయిన మాంటాగూ గారు సయితము, ఉద్యోగారంభమున తీయని పలుకుల బలికి, పిమ్మట గురువు నడచినదారి నే త్రొక్కిరి. మితవాదులకు దరిజేర్చుడని, మార్క్సేప్రభువు బోధించెను. మాంటాగూగారుగూడ ఆ కద్దతి నే యవలంబించిరి. సంస్కరణములను నిర్మించుటలో జాతీయవాదుల యభిప్రాయములు తృణీకరింపబడెను. ఒకపక్షమును సమాధానవరచి, రెండోను నిర్బంధింప నెంచుటకు, మార్క్సేప్రభువును దరిజేర్చి, రెండవపక్షముల నీయనెంచెను. సమాధానమునపుడు, ప్రజాశయము ముట్టకన్న మార్గములేదు. శో విశిత: జేసిన మొదలలో నేమాత్రము యు చెడిపోవునటుల,

సామ్యసాధనమునందు దండనమార్గమును జేర్చిన, రసాభాసమై, రంగము చెడిపోవుచు మార్క్సేప్రభువు ఇందువలననే అపజయము గాంచెను. వారు ప్రతిపాదించిన రాజకీయతత్వసిద్ధాంతములు, కార్యరంగమునందు కొరగాకబోయెను. మాంటాగూ గారి కారణముచేతనే జయము గాంచబాలకబోయిరి. వారికలలు, కల్లలయ్యెను.

ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించినచో, సంస్కరణములు వారి కోర్కెల ననుసరించెడివి. అప్పుడు నిర్బంధములతో ప్రసక్తి లేకబోయెడిది. రాష్ట్రములందు పనిజేయు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునకు సంస్కరణములందు జోటులేకబోయెడిది. కేంద్రప్రభుత్వమును స్పృశించగూడదను సిద్ధాంతము ఆచరణలోనికి రాకబోయెడిది. పాలనాభాధ్యతను ప్రజల కే విడిచిపెట్టిన, తప్పుల జేసినను దిద్దుకొనకేవారు. ఒప్పుల జేసిన దిద్దుకోకతోత్సాహముతో కృషి సలిపియుండెడివారు. ప్రజలెటుల మెలగినను, వారి పాలనము స్వకరిపాలనమే. ఇతరుల భావమునందు సామ్యవమని ఎంచబడునదియే, స్వకరిపాలన మని భావించగూడదు. స్వీయపాలనమే స్వకరిపాలనము. అదియే జాతీయపరిపాలనము. ప్రజల కడియే సత్ప్రతి గలిగించును. అదియే వారికి సుఖము మెసగును. పరిపాలనా విధానము, ప్రపంచ పరిస్థితుల ననుసరించి మారవచ్చును. ప్రజల భావములు ఏకారణముచేయునను మారుచుండవచ్చును. అందుచే స్వకరిపాలన మెక్కుటి కేమాపుదాల్చునో జెప్ప వీలుండదు. ప్రపంచ చారిత్రము జూచిన, రాజులపరిపాలనము ప్రజాస్వామ్యముగ మారెను. ప్రజాస్వామ్యము రాజకరిపాలనముగ మారెను. సామ్రాజ్యములలోగూడ, కలుతెరంగుల మార్పు గలుగుచున్నది అందుచే స్వరాజ్యస్వయాధిక్యము నెల్లకాలమునకును నిదమిత్థముగ నుండవలయునని నిర్ణయించుట అసంభవము. కాని, మార్కువీధిమున జరిగినను ప్రజలు పాలనావిధానమును స్వయముగ నడుపుచున్నంత వరకు, అది స్వరాజ్య మనియే ఎంచవలయును. ఈ కారణముచేతనే, రిషింగుప్రభువుతో సంప్రతించు నపుడు, గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్యయావమును నిర్ణయించియుండలేదు. లాలా లజపతి రాయ్ గారు, లాహోరు సంగరమునందు ఉపన్యసించుచు, ఏమాదిరి స్వరాజ్యమును స్థాపింపవలయునని వాదించుట ప్రయోజనరహితమనియు, స్వరాజ్యసిద్ధిని ముందుగ బడసినవీడ్చుట, స్వరాజ్యసిద్ధాంతరూపమును ప్రజలు నిర్ణయింపవచ్చు ననియు, ఖండితముగ బలికెను.

స్వయంనిర్ధారణసామ్యమే స్వరాజ్యము. అది ప్రతిజాతికిని స్వతఃసిద్ధముగ గలదు. అధికార బలగర్వితజాతు లీసత్యమును గుర్తించియుండినచో, ప్రపంచ మీసరికి సాఖ్యాంబుధియం దోలలాడుచుండెడిది. సంధిసమావేశమునం దాసత్యము పరిస్ఫుటమయ్యెను. లోకమాన్యతలకుమహాశయము దీనిని స్పష్టముగ గోచరింపజేసెను. కాని, సాఖ్యాత్వదేశ ప్రతినిధు లాసత్యమును నిండువిశ్వాసముతో తిలకింపకబోయిరి. దాని నాచరణలో బెట్టుటకు వెనుదీసిరి. అందుచేతనే సంధిషరతులు ఆతుకులతో నిండియుండెను. పరాధీనదేశ సమస్య పరిష్కారము గాంచకబోయెను. ఫలిత మేమయినది? ప్రపంచమునందు, అశాంతి పెచ్చుపెరుగ నారంభించినది. మాంటాగూప్రభువిధానము, స్వయం నిర్ధారణాధికారమును గమనింపకబోవుటచేతనే, అతుకులను కూడ బెట్టవలసినట్టెను. సంస్కరణము లేపడమువారిని సంతృప్తిపరుపకబోవుట కిదియే కారణము. దేశములో నశాంతి హెచ్చిపోవుటకు,

రాష్ట్రాంగ సంస్కరణముల సంకుచితస్వభావము మూలహేతువయ్యెను. దేశములో బెరిగిన యశాంతి దొలగిపోవలయుననిన, ప్రజల హక్కులను గుర్తించి వానిని సఫలపరుచుటయే ఉత్కృష్ట సాధనము. స్వరాజ్యము తన జన్మస్వాతంత్ర్యమనియు, అది తనకు తప్పక లభించు ననియు, లోకమాన్యడు బోధించియుండెను. లోకమాన్యని యుపదేశము, భారతీయుల హృదయములను తేజపూరితము గావించెను. నాగరికదేశముల నన్నిటిని ఏభావము ప్రేరేపించుచున్నచో, హిందూదేశముగూడ అట్టి స్వాతంత్ర్యభావమే ప్రేరేపించుచున్నది. ఇందు అసహజస్థితి ఎద్దియులేదు. దుర్మార్గ మెద్దియు లేదు. పాలకు లీభావమును, సహనముతోను సమరసభావముతోను తిలకించి గౌరవించిన, ప్రస్తుతవిషయస్థితి యంతయు సూక్ష్మ నిమందర చీకటివలె విడిపోవును. అందుకు మారుగ, గోరంతలు కొండంతలుజేసి, నిజకారణముల గనుగొనక కలవరపడుచో, దుఃఖమే సంప్రాప్తించును.

విల్లెండు ప్రజాస్వామ్యనాయకు లగు డివెలరాగారికి, ఇంగ్లండు ప్రధానమంత్రియగు లాయడు బార్జిగారికిని నడుచుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జూచిన, స్వాతంత్ర్యభావస్వరూపము గోచరించును. ఉభయులును దాదాపు గ నేకీభవించిరి. కాని, ఒక్క విషయమునందు మాత్రమే వారిరువురకును తీవ్రాభిప్రాయభేదము గలిగెను. ఇంగ్లం సామ్రాజ్యమునుండి యిచ్చవచ్చినపుడు విడిపోవుటకు విల్లెండునకు హక్కుండవలయునని, డివెలరాగారు పట్టుబట్టిరి. అది వలకు పడదని లాయడు బార్జిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఉభయులకు గల విభేదము అత్యల్పమని కొందరకు దోచవచ్చును. అది విశేషమని మరికొందఱకు దోచవచ్చును. అందలి సూక్ష్మత, డివెలరాగారి లేఖయందు గలదు. పాలకుల సమృద్ధి ననుసరించి పరిపాలనము జరుగవలయునను సూత్రము నాధారము జేసికొనుచో, సమాధానము గుదివి, శాశ్వతసామ్యదాయకముగ నుండు నని డివెలరాగారు చెలిసిరి. డివెలరాగారు స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును మూలాధారముగ జేసికొనుచున్నారు. లాయడు బార్జిగారు తమ ప్రత్యుత్తరమునందీ సంగతిని కూర్చి ఎత్తుకొనక ఇతరసందర్భములను వివరించిరి. అయినను, బ్రిటిషు ప్రజలు నిరాశ జెందలేదు. సమాధానము గురుబుటకు సందు గలదని బ్రిటిషు పత్రికలు చెలుపుచునేయున్నవి. లాయడుబార్జిగారివాక్యములందుగూడ అట్టి యాశయే గోచరించుచున్నది. విశిష్టవర్తకులు, రాండుటేబిలు సమావేశమును జరిపి, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొన గోరుచున్నటుల, విదేశ తంతివార్తా చెలుపుచున్నవి. మనదేశమునగూడ అట్టి సమావేశము నొకదానిని సమకూర్చవలయునని స్టేటుకౌన్సిలు సభలో మొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడునని, ప్రకటింపబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమున కేమి జవాబిచ్చెదరో తెలియదు.

ప్రజాశయములపట్ల నిరసంభావమును కనుబట్టి, గాంధీమహాత్మునిపార్శ్వరణముగ దూషించుచుండిన ఆంగ్లపత్రికలు, దేశమున విషమస్థితి ఏతెంచి నపుడు సామ్యమార్గములను బోధించి శాంతిస్థాపనమునకు బ్రయత్నించుటకు మారుగ, సమయము చిక్కినదే సందుగ కారములు మిరియములు నూలు సాగినవి భారతదేశనాయకులను నిర్బంధింపవలెనని బోధించుచున్నవి. అలీనాదకులపై చర్య దీసికొనుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినటుల, మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు లండనువిలేజు

కుడు ఇంతకుమున్ను తంజివార్త నిచ్చియుండెను. ప్లేట్టుమెనువత్రికకు మరియొకతంజివార్త లండను నుండి చేరినది. ప్రభుత్వకార్యదర్శి యంగ్లీకారముతో, ప్రధానాంధోళనాపరులపై తక్షణమే చర్యదీసికొన దలచినట్లు, దానియందు గలదు. ఇందులకు ఆంగ్లోహైందవపత్రిక లపుడే సంతకము జూపుచున్నవి. మలబారు కలవరము, ఈపత్రికలకు మరింతగ జేయాల మెనగుచున్నది. హిందూ దేశవార్తల బ్రకటించుటకుగాని, హైందవశయములగూర్చి అభిప్రాయ మొనగుటకుగాని లక్ష్య పెట్టని ఆంగ్ల దేశపత్రికలు, మలబారు పరిస్థితుల గూర్చి వెంటనే అభిప్రాయమిచ్చుచున్నవి. పాల్ మాల్ గెజెట్టు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు, డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికలు మామూలు ధోరణిలో భయపెట్టుచున్నవి. మలబారులోకలిగిన యొడుగుడుకులు, స్థానిక సందర్భముల మూలమున గలుగుటచే, పాలకులు తగిన నిగ్రహముతో బ్రవర్తించుట మేలని, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టుపత్రిక సలహా నిచ్చుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక, ఈవిషయమై వ్రాయుచు, మలబారు వ్యవహారమును మరియొక పంజాబువ్యవహారముగ మార్చవలదని హెచ్చరించుచున్నది.

అల్లరు లణగిపోయి, త్వరలో శాంతి స్థాపితము గావలయుననియే, ప్రజాసామాన్యము మనఃస్ఫూర్తిగ గోరుచున్నది. దేశనాయకులును అట్టి స్థితి నే గోరుచున్నారు. ఆకారణముచేతనే, శాంతిని స్థాపించుపట్ల అధికారులకు తోడ్పడుటకు కాంగ్రెసుపక్ష ప్రముఖులు ముందుకు వచ్చియుండిరి. దౌర్జన్యము ప్రబలినకొలదియు, సహాయ నిరాకరణోద్యమము భగ్నమగునని నాయకులు భాగుగ గ్రహించియే యుండిరి. గాంధీ మహాత్ముడు అహింసనే ప్రధానసాధనముగ ప్రతిపాదించి యుండెను. దాని యుత్కృష్టతను వినుగు విరామము లేక అతడు కొనియాడుచునే యున్నాడు. అట్టిస్థితిలో నాయకులను నిర్బంధమున నుంచిన కొలదియు, శాంతిస్థాపనము మరింత కష్టమగునుగాని సులభసాధ్యము గాజాలదు. ప్రజలలో స్వరాజ్యోత్సాహ మిదివరకే వ్యాపించియున్నది. అది యక్రమమార్గముల బట్టకుండుటకే, నాయకులు సర్వవిధములను బ్రయత్నించుచున్నాడు. అహింసావ్రతానష్టానమహిమను ఎక్కుటి కపుడు చాటుచునే యున్నారు. అందుచే ముందు వెనుకల నాలోచింపజేసిన దేశనాయకులను నిర్బంధించుచో, ప్రజలను నిగ్రహమున నుంచగల శక్తులు బలహీనత గాంచును. అధికారవర్గమువారిట్టి పొరబాటుల నెన్నిటిలో వెనుక గావించియుండిరి. అట్టిమార్గమునే మరల ద్రోక్కుట పాడిగాదని దెలిసికొనుట ఆవశ్యకము. నాయకులు ప్రజల మనోభావమును వెలిబుచ్చెదరేగాని, అభూతకల్పనల గావించి ప్రజలను భ్రమపెట్టజాలరు. నాయకులను కార్యరంగములనుండి తొలగించినయెడల ప్రజోత్సాహము మరింతగ సతీయించుచుగాని, తగ్గిపోవదు. రాళ్లురుద్వింపుడు, తుపాకుల బ్రెల్లు వలయునను సిద్ధాంతము, కరిపాలనా వ్యవహారములలో తరుచుగ ఆనరణలోనికి వచ్చుచున్నది. ప్రధానపట్టణ మగు చెన్నపురేయందుగూడ నిట్టి సిద్ధాంతము అవలంబింపబడుచున్నది. దీనినికనుకూరము బోనిచ్చిన ఎట్టి యనర్థము వాటిల్లునో జెప్పజాలము. ప్రస్తుత విషయస్థితి దొలగిపోవలయుననిన, ప్రజల స్వయం నిర్ణయాధికారమును కారించి, స్వపరిపాలనమును వెంటనే స్థాపించుటయే మూలమార్గమని ను వ్యక్తమగుచున్నది. పాలకులీ మార్గము నెంత త్వరలో నవలంబించిన సామ్రాజ్యమున కంతటి

శ్రేయస్కరము. పాలకు లేరితిన ప్రవర్తించినను, ప్రజలు ఇంద్రియనిగ్రహమును కోల్పోవక, అత్యవిశ్వాసమును విడనాడక, స్వశక్తియందు పూర్ణ విశ్వాసముంచి, ధర్మమార్గము ననుసరించి, నిరంతరదీక్షతోతత్పరులై పాటుపడుచో స్వపరిపాలనము త్వరలో సిద్ధింపకమానదు. ఇట్టి విషయ సమయమునందు నాయకులు మనఃస్థిర్యము నే మాత్రము గోల్పోవక దేశమును సత్పథమునందు నడిపి, విజయద్వారము వద్దకు గొనిపోవుచో, శాశ్వత కీర్తిని గాంచగలరు.

మైసూరు ప్రభుత్వపు ఋణపత్రములు.
1921వ సంవత్సరపు ఋణమునుపేర మైసూరు ప్రభుత్వమువారు పత్రములను విక్రయించుచున్నారు. ఇందులకు వారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని బడసియున్నారు గాన బ్రిటిషు యిండియాలో నున్నవారుగూడ నాపత్రములను కొనవచ్చునని వారు ప్రకటించిరి. 10-20-30 - సంవత్సరముల వాయిదాగల పత్రములను వారమ్ముచున్నారు. ఆపత్రములకు 1931-1941-1951 సంవత్సరములలో సొమ్ము యియ్యబడును. 10 సంవత్సరముల వాయిదాపత్రములను పాలుకు నూటికి 7, తక్కిన రెండువాయిదాలకును 6-8-0 వడ్డీ ఏర్పరుపబడినది. 10 సంవత్సరముల పత్రములకు సొమ్ము యిచ్చుట పుచ్చుకొనుట సరికెరి. తక్కినవానికి 97-8-0 రూపాయలకు 100 రూపాయలపత్రము నమ్మెదరు. ఈసొమ్ముకు మైసూరు లోను బ్రిటిషుయిండియాలోనుగూడ ఆదాయపు పన్ను నియంత్రకరలేదు. ఈపత్రములను కొను వారు నగదుకు బదులుగా యిండియా ప్రభుత్వపు 5½-6 వడ్డీపత్రములనుగాని మైసూరు ప్రభుత్వపు 4-5½-6½ వడ్డీపత్రములనుగాని యియ్యవచ్చును. వాయిదానూటికి సరిగా సొమ్ము చెల్లించుటకు సొమ్ము నిలువచేయబడును. ఈ పత్రములు ఈ నెలాఖరువరకు మాత్రమే విక్రయింపబడు నని 26 వ తేదీగల సంచికయందలి ప్రకటనమువలన తెలియగలదు. మైసూరు ప్రభుత్వపు టార్జిక్టెస్టి సంతృప్తికరముగ నున్నదని మైసూరువ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. మైసూరు ప్రభుత్వపు పత్రములను గొనినవారి సొమ్ము సురక్షితముగ నుండి మంచివడ్డీ గిట్టింపు గాగలదు.

సర్ థామస్ హాలెండుగారు
మున్సిపల్ మోసపు కేసులో, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు సర్ థామసు హాలెండుగారు రెటుల ప్రవర్తించినదియు నిన్నటి దినమున తెలిపియుంటిమి. గవర్నరు జనరలుగారు హాలెండుగారి వర్తనమును తీవ్రముగ విమర్శించి యుండిరి. కొలదిదినములక్రిందట, హాలెండుగారు తమ యుద్యోగపదవికి రాజీనామాను పంపిరిని, అప్పొసియేటుకు వెళ్ళువారు తెలుపుచున్నారు. స్వకారవమును కాపాడుకొనుటకు, హాలెండుగారింతకన్నను అవలంబింపదగిన మార్గము లేదు.

ది. బి. పి. కేశవశిల్లగారు
బ్రిటిషు గవ్వయానాయందు, భారతీయుల స్థితి వీరితిన నున్నదో విచారించుటకు ఒకరాయబార మేర్పరుపబడెను. దానియందు కేశవశిల్లగారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరిని తెలియుచున్నది. ప్రజల కష్టవిఘ్నములగూర్చి సానుభూతి గనుబుటచేసి కేశవశిల్లగారు, విదేశములలో భారతీయులు పడెడి కష్టములను సులభముగ గ్రహింపగలుగుదురు. కాని, ఇట్టి రాయబారములవలన, భారతీయులస్థితి చక్కబడునా యని మాత్రము, సందేహము గలుగకమానద.

ప్రత్యేకసంధి
జర్మనీ అమెరికాలమధ్య ప్రత్యేకసంధిగూడిరెను. ఆస్ట్రీయాతోగూడ, అమెరికా ప్రత్యేకసంధి జేసికొనెనని రూటరు తెలిపియుండెను. జర్మనీతో సంధిజేసికొనినందులకు, అమెరికావారిని ప్రేంచి పత్రికలు మారుచున్నట్లు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. వర్సెలీసుసంధి యొకమూల నున్నది. నానాజాతులసంఘము మరియొకమూల నున్నది. అమెరికాదేశము రెంటిలోను పాల్గొనక, ప్రత్యేకముగ సంధిజేసికొనుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, పాశ్చాత్యప్రపంచవ్యవహారములు మున్నూదు వీరితిన, మరిణమించునో జెప్ప వీలులేకున్నది.

లిట్టును కమిటీ
ఆంగ్ల దేశమునందు హైందవవిద్యార్థులస్థితిని విచారించుట కేర్పడిన లిట్టునుకమిటీ వారు. త్వరలో విచారణను పూర్తి జేసి, హిందూ దేశమునకు 29 వ అక్టోబరు తేదిన బయలుదేరెదరు. ఈదేశమునం దేమిచేసెదరో ఇంకను తెలియలేదు.

వాతావరణ స్థితి
1921 నం. ఆగష్టు నెల 30-వ తేది మంగళవారము

జిల్లా యభ్యంతరము	గ్రా. 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గ్రా. 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షము	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షము	గ్రా. 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపూరు	87.2	79.8	0.98	14.58	28.88
కళ్యాణపట్టణము	92.8	82.8	...	10.09	17.68
కాకినాడ	98.0	76.8	0.22	28.48	17.76
బుందరు	95.8	78.2	0.80	24.28	19.18
గుంటూరు	98.4	74.8	0.24	15.98	17.84
నెల్లూరు	98.8	75.7	...	9.08	8.49
మద్రాసు	94.5	78.6	...	18.27	12.01
హైదరాబాదు	90.1	75.5	...	18.87	19.87
ఆనంతపురము	95.5	76.1	...	8.90	10.05
బళ్లారి	95.5	75.7	...	5.11	8.79
కర్నూలు	96.2	76.8	0.80	11.88	14.67
కడప	92.8	77.5	...	21.44	14.54
తెంగుళూరు	82.4	67.0	...	17.71	17.75
కొయింబట్టూరు	92.2	72.8	0.26	8.18	8.12
వెల్పూరు	91.0	74.0	0.82	25.78	17.07
శేలము	92.0	71.4	2.07	81.60	0.55

రాజధానియందంతటను వాయుభారము కొంచెము హెచ్చెను. మలబారులో మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. ఉష్ణము కొంచెముగా తగ్గెను. మధ్యమోష్ణము మామూలుకంటె కొంచెము హెచ్చెను. దక్కనులోను దత్తమండలములలో కొన్ని ప్రదేశములలో మాత్రము మామూలుకంటె ఒక మోస్తరుగా ఎక్కువ. దక్కనులోను దత్తమండలములలోను సర్కారులలో కొన్ని ప్రదేశములలోను పగటి ఉష్ణము మామూలుకంటె కొంచెమెక్కువ. కర్ణాటకములోను మలబారులోను కొరమాండల్ తీరములోను మాత్రము మామూలుకంటె కొంచెము తక్కువగా నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుకంటె కొంచెమెక్కువ. రాత్రిఉష్ణము సర్కారులలోను కర్ణాటకములో తక్కువ అన్ని ప్రదేశములలోను మామూలుకంటె కొంచెమెక్కువ. సర్కారులలోను కర్ణాటకములోను వర్షములు సాలపువం 93.5.

గాంధీయభిప్రాయములు.

ఆంధ్రదేశమున అసహాయోద్యమము

పాట్లపట్టణమున గంగానదితీరమున నున్న మహా సుబ్బామహర్షి సదకతాశ్రమమునండి నేనీవ్యాసమును వ్రాయుచున్నాను. బీహారురాష్ట్రమునందు అసహాయోద్యమము ఎక్కువగా నున్నదనియు తరువాత ఆంధ్రదేశమునందు బాగుగా నున్నదనియు ఆనుకొనే చాడను. కాని ఈరెంటిలో ఏరాష్ట్రము ముందంజవేయునో చెప్పటకష్టము. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో నిగ్రహమెక్కువజేయుటకు తోడ్పడుచున్నారు. ఈవిషయమై కొండ వెంకటప్పయ్యగారు వారిబాలులతో నిట్లు వ్రాసిరి.

“నే నిదివరకు మీకు వ్రాసిన బాబునందు నేనును నా స్నేహితులగు ముగ్గురువర్తకులను అరెస్టు చేయబడినవారితో ఈగట్టణముందలి పీఠార్థ దేవాలయము 31-వ తారీఖునకు తమ వృత్తుల నాపుచేసిరిని వ్రాసియుంటిని. మమ్ములనువదలిన తరువాతి బాపట్టణాని స్థిరమగుద తమ వృత్తులను మానివేసిరి. బాపట్టణ ఈజిల్లాలో రెండవపట్టణము. ప్రకాశముగారు నేనును బయలుజేరి ఇతర పట్టణములకు జనియచ్చటికిదగ్గను తమవృత్తులనుగూడ మానవలెనని కోరెదము. గుంటూరుపట్టణముందు ఒక జిల్లా కోర్టును రెండు సబ్ కోర్టులను రెండు జిల్లామున ననబ్ కోర్టులను ఇంకా చాలా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులను గలవు బాపట్టణముందు ఒక సబ్ కోర్టును రెండు జిల్లామునననబ్ కోర్టులను గలవు. ప్రస్తుతము ఈకోర్టులలో ఏకొద్దిచుండియోతప్ప ఎవ్వరునులేరు. ఈ జిల్లాలోని ఇతరకోర్టులనుగూడ ఈవిధముగానే బహిష్కరింప వ్రాయుచున్నాము. ఈప్రదేశములో పంచాయితీలను స్థాపించితిమి. ఈనెల 31-వ తారీఖునండి ఈపంచాయితీకోర్టులలో వ్యవహారములు ప్రారంభమగును. ప్రభుత్వమువారి న్యాయస్థానములనుండి కేసులనుఅప్పీల్లనుతీసివేసికొని యీపంచాయితీలకే తమకేసులను తెచ్చుకొనునట్లు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఈ జిల్లాముందు పంచాయితీలను స్థాపించి ప్రభుత్వ న్యాయస్థానముల సుంభించిన కరువారితో ఇతర జిల్లాలలో గూడ నిట్లు చేయగలుగుదుము. ఈ జిల్లాముందు పని పూర్తిజేసిన తరువాత ఇతరజిల్లా లింకును వెనుకబడియుండిన యెడల అప్పుడు ఆ జిల్లాలకు వెళ్లవలసింది.

“ఈ జిల్లాముందలి, ముఖ్యముగా ఈ పట్టణముందలి కర్షకులలో ఎక్కువ ఉద్యోగన కలిగినది. లోకమాన్యుని సాంఘిక దీక్షమున ప్రతివర్తకుడును స్వదేశీవస్తువులను ధరించి ఉత్పాదకమున పాల్గొనెను. తమ దగ్గర నిజాయత్తువస్త్రములను ఖర్చుపెట్టుట చేసిన మార్గము బాపిన యెడల స్వదేశీ వస్త్రముల వర్తకమును పొందియటకు బట్టలకర్షకులందరును ఒప్పుకొనిరి. ఈజిల్లాముందు గలసి 29 లక్షలరూపాయల విదేశీ వస్త్రములుగాని నూలుగాని గలదు. ఈమొత్తమున సగము దేశీయవిల్లులలోనిది. ఈగుంటూరు పురమునందు 8 లక్షలరూపాయల విదేశీవస్త్రములు గాని నూలుగానిగలదు ఈసంవత్సరము ఏదేని ఇతరదేశమున కెగుమతిజేసిన స్వదేశీవస్త్రములను చేయుటకును వారందరు సిద్ధులైయున్నారు బొంబాయివర్తకులు తమ విదేశీవస్త్రములను ఏమిచేయదలచికో నాకు తెలియజేయునట్లు బొంబాయిలోని ఏ స్నేహితుని వైసను వ్రాయుకోరదను. మా పునర్వర్తకులకు నష్టము గలుగకుండా విదేశీవస్త్రములను ఇతరదేశముల కెగుమతిజేయు ఉపాయ మేదైన నున్న యెడల తెలియజేయ గోరుచున్నాను.”

పీఠార్థ ఉత్సాహము చివరవరకు ఉండు నని తలచెదను. తమ అసమర్థులైన తెలుపుటననుకొద్దలను బహిష్కరించుట వారికిని దేశమునకునుగూడ లాభకరము. ముఖ్యవర్తకులద్వారా వారిలోవారే ఏవిధముగా వైసను సరకులను ఇతరదేశములకు 10 వ వలెనని నేను సలహా నొసంగెదను.

వర్తకులు దేశములోని ఇతర వర్తకుల వస్త్రములను విదేశములకెగుమతిజేయగోరములు లేకపోయినయెడల వర్తకులు వస్త్రములేగావలయుననువారలకే పెట్టి అవి అమ్మరారు. వస్త్రములను త్వరితము ఇంకా ఒకమానము

హిందూ మహమ్మదీయసమ్మేళనము
యనోభిలాషకు సంఘాభ్యుదయగు సయ్యదు మహమ్మదుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

“మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసులో కలియుట లేదని మీ రప్పుడప్పుడు వ్రాయుచుంటిరి. అని చదువుకొన్నాడు నాకు కష్టముగా నుండును. కొన్ని ప్రదేశములలో హిందూ మహమ్మదీయ ప్రచారకులలో కొందరు ఒకరికంటె నొకరు ఎక్కువ చేరును అభిక్షయము సంపాదించుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదియే వికమత్యమును జేడగొట్టుచున్నది. ఇందువలన హిందూ ప్రచారకులు భిలాపతుద్యమమున దెట్లైన బోక్సము కలగజేసికొనుటలేదు. అందుచేతనే రెండుద్యమములును దూరమగుచున్నవి. కాంగ్రెసు సంఘములు భిలాపతే సంఘములను జేరుగా భావించుచున్నవి. కొన్ని చిన్న ప్రదేశములలోనున్న ఈదుర్భణము చాలాచిరకరమైనది. నేనెంతప్రయత్నించినను దీనినిమాన్యబాలకపోతిని. హిందువులు ఈవిషయమున వికమత్యమును బాపినయెడల ఈజిల్లాలోని గోహత్య మనామత్రావకవస్త్రము జేయవచ్చును. వారు దూరముగా నుండుట వలననే ప్రస్తుతకర్షయ్యమునకు అవాంఛితము గలుగుచున్నది.” యనో జిల్లాలోని హిందువులు భిలాపతుద్యమమును పాల్గొనకపోవుట చాల విచారకరము. భిలాపతునం దెంత ఎక్కువ పాల్గొనినయెడల స్వరాజ్య మంతతగ్గరలో వచ్చును. ప్రస్తుతము భిలాపతుద్యమముద్వారా తప్ప మహమ్మదీయులను స్వరాజ్యోద్యమములో పాల్గొనజేయుట కష్టము. ఇది విచారకరమైన సంగతియే అయినను ఇది నిజము. చాలకాలమునుండి ఈరెండుసంఘములకును వికమత్యములేదు. మహమ్మదీయులు క్రమక్రమముగా భారతదేశము తమదీక్షాదనుకొనునంత స్థితిలోనికి వచ్చిరి. భిలాపతు అవసరమగుట మేల్కొన్నది. హిందువు లీసంగతిని గ్రహించవలెను. ఈ సమయమున మహమ్మదీయులకు సహాయమొసర్చి వారి సహాయము పొందవలెను. ఇట్లు చేసి హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమును చిరస్థాయి చేయవలెను. అన్నిప్రదేశములలోను ఈవిధముగానేలేదు. హిందువులు భిలాపతుద్యమమునకు కత్తికొలిది సాహాయ్య మొనర్చుచున్నారు. ఈ రెండుసంఘములలోను నిజమైన ఉద్యోగములేనియెడల అభివృద్ధి యుండనేరదు తమిళసోదరియలు

ఒకటికొక హిందూదేశ న్యాయవాది ఈ క్రింది సమాచార మునువ్రాడు.

“ఖద్దరు తమిళరాష్ట్రముందలితరరాష్ట్రములలోవలె ఉపయోగించుటలేదు దీనిని తమిళ సారీయలు ధరించకపోవుటయేకారణము. ఇందుములముననే రాట్టుముకూడ ఎక్కువగావించుట లేదు. తెల్లనిబట్టలు ఈదేశపు స్త్రీలు ధరించరు రంగువేసిన బట్టలను మాత్రమే ధరింతురు. ఇదివరకు ప్రతిబట్టలనే ధరించెడివారు. ఇప్పుడు చాలలీదవారు తప్ప ప్రతిబట్టలను ధరించరు. అందరూ పట్టుబట్టలనే ధరింతురు. ప్రభుమున ఈ పట్టువస్త్రములు కొరరాదులో నేయబడివి తరువాత కంటివరంబోకూడా నేయుచువచ్చిరి. వీనికి జేషియరంగులతో రంగువేసెడివారు. వీటి ఖరీదు 10 మొదలు 30 రూపాయలవరకు నుండును. వీనిని అప్పుడప్పుడు మాత్రమే ఉపయోగించెడివారు. తరువాత జర్మనీ, ఇంగ్లండు దేశపు రంగులు వేయబడిన రంగులూ చీరలు వచ్చెను. వీటి ఖరీదు 50 రూపాయలకు తక్కువ లేదు. వట్టువస్త్రము కట్టబయునుగాన వ్రాహ్మణులు వీటిని ఎక్కువగా కొనవలసివచ్చెను. వివాహసందర్భమున కట్టుము లిచ్చుటకు చీరఖరీదు అధమము 100 రూపాయలకువైగా పెట్టవలెను ఇందుములముగానే చాలా సత్కుటుంబములు వివాహములకున నాకేసులు లాయెను. ప్రభుమున వ్రాహ్మణులలోనే గల ఈ దురాచారము తరువాత ఇతరులకు ప్రాకెను.

ధర విషయమేగాక ఇంకొక విషయముగూడ మనము విచారించవలెను. వట్టువస్త్రము తడియకు చాలబరువు. అది ధరించి పనిజేయుట చాల కష్టము.

ఈప్రాంతమున సంకర్షణమున కే రెండుమాడుమానులలో తప్ప ఎప్పుడును వేడి ఎక్కువ. ఎక్కువధరము పెట్టి కొనిన వస్త్రములకు రంగు పోవునను భయమున తడిపి ఉతుకని దురభ్యాసముగూడ గలదు. చెరుకు కలన సహాయముగాని దుర్గంధము వచ్చుచుండును.

నాకేవరమైన ఈ చెడుఅలవాటునుండి గృహస్థులను తప్పించి పూర్వధృతికి వచ్చిన యెడల చాలమంది గృహస్థులు మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నుండురు.”

ఈ బాబు వ్రాసినవారు వ్రాసిన దురలవాటులను పోగొట్టుటకు మద్రాసు ప్రచారకులు ప్రయత్నించెద రని తలచెదను. నేను మద్రాసు వచ్చుటకు భయమగుచున్నది. తమిళ కాంతలు పట్టువస్త్రముల వెట్లెన ప్రేమించెద రని నేనును నమ్మెదను. మద్రాసునండి ఉత్పాదకమున పట్టువంటి అనారోగ్యమైన ఉడుపు మలేడియులేదు హిందూదేశమునండి బీదదేశమును చీరకుగాను 10! రూపాయలు వెచ్చించుట చాలదు రాగర్థము. చేతితో నేయబడినవని చెప్పుకొనుటలో నేమియు గొప్పతనము లేదు. ఎందుకనగా అదియంతయు విదేశీపునాలు ఖద్దరువస్త్రములో ఈ దానికి కష్టములలో కంటె చాలా ఎక్కువ చలవదనముగలదు. అయినను తమిళ యాధ్యాత్మిక కత్తికొందు నాకు నమ్మకము గలదు. వారు విదేశీ వస్త్రుని హిమ్మరము యొక్క అవశ్యకతను గ్రహించి రాట్టుములను వెట్టెన రని నేను నమ్మెదను. మద్రాసు ఆంధ్రరాష్ట్రముల మంటి ప్రదేశములలో రాట్టుములంటి పరిశ్రమయొక్కటి యుండనేరదు. ప్రవిదదేశమునుండి ఎక్కువమంది ప్రజలు నేవకులుగా ఇతరదేశములకు వలసపోవుచుండిరి. ఈ రాట్టుమును ప్రవేశపెట్టుట కలన కలసపోవు విషయము చాలబాగుగ పరిష్కరింపబడగలదు. భూమిమీద నాధారపడియుండినంతమాత్రమున బీదలకు జీవనము గడవబాలదు.

వృత్తిమానని న్యాయవాదులు

కాంగ్రెసుసంఘములలో వృత్తిమానని న్యాయవాదులుండుటను గురించి చాలా బాబులు వచ్చుచుండెను. నేను వంగదేశమునకు వచ్చినప్పటి నుండియు ఈ సమస్య ఎక్కువగుచున్నది. దుర్భిణియొక్క ప్రాతివిద్యార్థి ఇట్టి న్యాయవాదులు ఉద్యమమునందున్నయెడల అది విజయము చెందునామని అడిగెను. స్వార్థత్యాగమనసరమైన ఉద్యమమునందు స్వార్థత్యాగమునందు నమ్మికలేనివారుండిన నది జయప్రదముగానేరదు. ఎన్నికదార్లను అంతకంటె మంచివారలను ఎన్నుకొనవలసివదని హెచ్చరించియుంటిని. దైర్యవంతుడైన ఏసాలెబాదుగాని మరిఇతరుడుగాని ఇట్టి న్యాయవాదులకంటె ప్రజలకు మంచివాడుకుడు గాగలడు. జయము దైర్యము మీదను, స్వార్థత్యాగముమీదను, సత్యముమీదను, ప్రేమమీదను, నమ్మకముమీదను ఆధారపడియుండునుగాని న్యాయతర్కముమీదను, లెక్కలువేయుటమీదను, యుక్తులమీదను, జ్యేష్ఠముమీదను, అవసర్యముమీదను ఆధారపడనేరదు.

అహంకరసమస్య

ఈ సమస్యవలననే వంగదేశీయులలో చాలమంది బానిసతనమును వదలిపెట్టి జాతీయ ప్రచారమునకు ప్రారంభించలేరని ఈ విద్యార్థియే చెప్పెను. విద్యుల సభ్యునించున్నవారలలో చాల మంది అహంకరమును సంపాదించుకొనుట కలవాలు తప్పిపోతిమి. ప్రతిదినమున నేకగాండ్రకును ఏటము తీయువారికిని నూలు వదుకువారికిని జీతము లెక్కువగుచున్నది. అందుచే నికముందీ సమస్య యుండనేరదు. రోజుకు 3 గంటలు నేసినయెడల ప్రభుమునవైనను రోజుకు రూపాయి అవలీలగా సంపాదించుకొనెను. బాగుగా నేయువారు రోజుకు రెండురూపాయలు సంపాదించుకొనగలరు. గుమాస్తాగా నుండియే అహంకరము సంపాదించుకొనవలెనని తలపరారు.

దౌర్జన్యరాహిత్యము.

అన్నిటికంటె అతడు ఆఖరున అడిగిన ప్రశ్న ముఖ్యమైనది. “దౌర్జన్యరాహిత్యమైన యీ పోరాటమునకు ఆత్మబలిమి, ప్రేమ మూలముగనున్నది. కార్యముకొరకు దీనిని కొందరు పెట్టుకొనిరి. అందువలన నిది నిగ్రహించునా? దౌర్జన్యరాహిత్యమునకు చాలదౌర్జన్యమును, దేశానురక్తియు నవసరములు. ఇది దుర్బలుల ఆయుధము గనుక ముందు నిరోధము వచ్చునప్పుడు ప్రజలలో భయమును పుట్టించవచ్చును.” కేవలము మరముగ పెట్టుకొనుండ కార్యముకొరకు పెట్టుకొనను, దౌర్జన్యరాహిత్యము నిగ్రహించి తీరును. దైర్యమును, జేకానురాక్తియు సుదృఢభిమానమును ఉండిన చాలును. అక్రమము చేయువానిని ద్వేషించుటయందు దేశానురక్తియొండవలసిన యవసరముండదు. దౌర్జన్యరాహిత్యమునందు నమ్మకము లేక చాలమంది యున్నట్లు నటించురు. ఇది మనకున్న శిక్కు. ప్రస్తుతము దౌర్జన్యరాహిత్య మవసరమని అలీపోదరులు విశ్వసించుచున్నారు. వారికి దానియం దెట్లైన నమ్మకమున్నది. దౌర్జన్యమువలన సుదృఢము చేడిపోవు నని వారు నమ్ముచున్నారు. సత్య మవసరమని నమ్మి పనిచేసినవారే కార్య సిద్ధియగును. కాని సత్యములును కార్యసిద్ధిని పొందజాలదు.

చీరాల వేరాల వ్యవహారములు

చీరాల వేరాల వ్యవహారములు గట్టికొనుటకు చాలాపాట్లుపడుచున్నారని అని అన్నియు వ్యర్థమగుటచే చీరాల నాయకులకు ప్రజలకు భేదములు కలిగించే ప్రయత్నము మొదలిడిరి. గాని మాచీరాల వేరాల ప్రజలు ఇట్టిమాయమాటలను విశ్వసించే టంకటి తెలివితక్కువవారు కాదు. ఇప్పుడు మామీద ఒక అభిమానము చేసినారు. 20-8-21 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటింపబడిన మాన్యసముచిత కాపాటకులు చదివియే యందురు. మావైచేయబడిన నేరారోపణలు, మాకు విధింపబడిన జరిమానా చెల్లింపవలయును, ఆరవారములు శిక్ష చెప్పియున్న సంభ్రములో (1) సదరు జరిమానాకు జప్తుపంపవలసినదని మేము గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారికి అర్జి పెట్టినామనిన్ని మా సంతక అర్జిని బహిరంగసభలో చూపగలమనిన్ని (2) జడ్జిమెంట్ లోని ప్రతిపక్షకారము మమ్ములైనకు పంపకపోవుటకు కారణము మేము రూపకముగా వెయిడ్ చేర్చుకొని ఆ ఆయింపుట అయియున్నది. ఈ సంగతి మాతో చెప్పిన పెద్దవరు మృదు 23 తేదీ సాయంత్రం పెట్టబోయ్యే బహిరంగసభలో మా సంతకములుగల అర్జిని చూపబోవుచున్నారని చెప్పి మాకు వారికి ఒకపదెము యేర్పాటుచేసి అందుకు మమ్ము ఒప్పించి మావల్ల రెండు కాగితములు వ్రాయించు కొని చెల్లివారే గాని మాతో చెప్పిన పద్ధతి ప్రకారం సభ వయిరాలు పెట్టకపోవుటకు కారణమేమో తెలియదు. ఇప్పుడు మామీద పెట్టిన నిందల మా పురవాసు లెవ్వరును నమ్మక మా యందే పరిపూర్ణవిశ్వాసముంచియున్నను అందునకు జవాబుగా యింకొకపర్యాయ మాధ్యమము ప్రాప్తమయ్యెను వెల్లడించుచున్నాము. (1) మేము జప్తుపంపమని జిల్లా కలెక్టరుగారిని మరి ఏదోకొక గాని ఎప్పుడును అర్జి పంపియుండలేదనియు శక్తిగలవారు యెవ్వరైనను మాసంతకములుగల అర్జిని చూపగలిగినచో యేర్పాటు అయిన పదెమునకుగాను దేశము నిర్ణయించే ఎంతటి కఠిన శిక్ష కైనను పొవుటకు సిద్ధముగానున్నామనియు యిందు మూలమున మేము ఛాలెంజ్ చేయుచున్నాము. మాకు శిక్ష అనుకుంటే చేయమని మేము వెయిడ్ చేర్చుకొని ఆ ఆయింపుచుంటిమా? మేము అంతిమియలమా? మేము జైలును అనుభవించుటకు ఎంత సంతోషముతో వెళ్ళినది ఎంతటి ధైర్యశాసనములు మేము ప్రదర్శించినది దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ప్రభుత్వముయొక్కరారే గుంటూరు పురపాలకవ్యవస్థలయొక్కయెల వెయిడ్ చేరుకొనగలరేనను మేము ఏకాంతముగావారియింటికి వెళ్ళినామని గాని మమ్ము క్రాసికూపక యెందుకు చేసినారని గాని మాకు జైలు రాకుండా తప్పించవలసినది గాని మేము ప్రస్తావించినట్లు చెప్పినామనియు రని మేము నమ్ముచున్నాము. యిట్టి కబుర్లతో కాలక్షేపణ యెందుకో మాకు అర్థమగుటలేదు. యింతటితో యీపుణ్యజనులు తోకలు మునుచుకొనక యింకను ఉద్యమనాశనప్రయత్నమునే చేయుచున్నయెడల ముందుమేము హెచ్చరింపబోయ్యవలయును ఆ పాపనరతుల నామరత్నములు వారు మొదటఉద్యమమును వెల్లువైచేసించినది వారు యీ ఉద్యమమునకు యే విధముగ సహాయముచేసి నెంచినది యిటీవల ఏలఉద్యమమునకు విముఖులై చెరువులకు కృషి చేయుచున్నది ఎప్పుడు ఏవిధముగా ఉపన్యాసము లిచ్చినది సహేతుకముగను దృష్టాంతములతోడను వెల్లడించగలము. ఎవరెట్టి ద్రోహముచేసి ను ఉద్యమముచేదనని నిరూపనపడ నక్కరలేదు. ప్రజలలో నభక్తియేర్పడినది. నాయకులు పదలినను ప్రజలు ఉద్యమమును విడువరనుట యిదివరకే అందరికీ తెలిసియున్నది.

రావుల సీతారామయ్య.

ప్రత్యేక హిందూమహాసభ బృధావనము, ఆగస్టు 29:—

గోసంగ్రహమును గురించి హిందువులు అనాదిగ మొరవెట్టుకొనుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారిలాటి శ్రద్ధ వహించవలయును. హిందూ ప్రభుత్వముపట్ల సహాయనిరాకరణను నవలంబించవలయునను పండి, నెభారాముగారి తీర్మానము మీద శనివారము రాత్రి గంటలవరకు చర్చజరిగెను. కడపటాధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానమును అంగీకరించిరి. సభా కార్యక్రమమును నిలుప వలసినదను లక్ష్యధానుగారి తీర్మానమును, హిందూ ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయునను పండిత మానివర్ధగారి తీర్మానమును ఓడిపోయినవి. అంతట సహాయనిరాకరణమును గురించిన తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలసినదని పండిత మాలవ్యాపి నధ్యక్షులుగారు ప్రేమకొనగా, సభ్యులట్లు చేసిరి. ఆనెక మంది సభ్యుల కసంతృప్తి కలిగినది.

చెన్నపురి రాజధాని తపాల వనివారినంఘము

(తపాలా ఆర్. ఎమ్. ఎస్. క్రింది ఉద్యోగములకు ఊడ చేరియున్నారు) రెండవ బుల్లెటిన్

పనివారు తమకష్టములను తొలగించవలయునని యజమానులకు మనవియు పంపుకొనిరి. జీతములు అధికము చేయవలెనని అధికారులు వాదన మొనరిరి.

దైవతరు జనరలువారు 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 18-వ తేదీ ప్రమరించినది-రెంబరు పెప్పలు సర్దులరప్రకారం 150 రూపములకు తక్కువ జీతము పొందుచు మాస్తాలకు 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీ నుండి నూటికి 50 వరకున జీతములు అధికము చేయబడెను. వాస్తవములు ఇతరదానివారు యీ సర్దులరప్రకారం ఎట్టిలాభము పొందలేదు.

దైవతరు జనరలువారు 1920 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 23-వ తేదీ ప్రమరించినది-రెంబరు సర్దులరప్రకారం ఒకవిచారణసంఘము ఏర్పరుపబడెను. గుమాస్తాలు, బోర్డు మొదలు కూలివారి వ్యయము విచారించి జీతములు పరిచేయుకాలము, పనివారిని ఖర్చు పెచ్చించుట, కష్టములను తొలగించుట మున్నగు విషయములపై సలహా నిమిత్తము యీ సంఘము ఏర్పరుపబడెను. ఈ సంఘము హాలుగుమాస్తాలు విచారణజరిపి గ్రేకులవద్దలికి తొలగించి, టైముస్కేలు అయింపుట యుంది. జీతముగురించి మాత్రమే తమ సలహాని సంగిరి. జీతములవిషయమై వీరు ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధ పుచ్చుకొనినను, వీరి సలహాలు ఆకాంక్షకరముగా నున్నవి. వీరు నోట్సు మెరుగు, నూలివారిజీతముల విషయమై ఇచ్చిన సలహాలు కఠిన ఆసంశ్చిక్తరముగ నున్నవి ఈసలహాలు అమలునందున ముందు వీరుపొందు జీతములకన్న స్వల్పముగా ఎక్కువయే, సమానముగనో కొన్ని సందర్భములలో తక్కువగానే జీతములు పొందెదరు.

1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల మొదటి తేదీ గుమాస్తాలకు జీతములు అధికము చేయబడెను. 1919 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 1-వ తేదీ నుండి గుమాస్తాలు టైముస్కేలులకి లాభములను పొందుచు నేయుండిరి. వీరికి రెండుమాసముల కాలములోనే రెండుపర్యాయములు పోకర్తయ్యెను పొందగలిగిరి. ఇందుచే నూటికి 15 రూపాయల చొప్పున వీరికి జీతములు అధికమయ్యెను.

ఉదాహరణము: 1919 సంవత్సరం నవంబరుమాసములో 100 రూపాయలు జీతముపొందు గుమాస్తా డిసెంబరు నెల 1-వ తేదీన టైముస్కేలు ననుసరించి (నూటికి 50 రూ. యల చొప్పున) 150 రూపాయలు జీతము పొందెను. ఇదిదే 1920 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేదీన జీతములు నూటికి 50వరకున పెచ్చింపబడుటచే (చ 150 X 75, 225 రూ. యలు జీతము పొందెను.

హెచ్చుజీతము పొందువారు గాతీశమా ఇచ్చినను మధ్యించినను, అతనివదులు నిజే నియమానికి ఆవమ్ము ఇచ్చుట లేదు అట్లు పనివారిని వానివదులు ప్రారంభ జీతముతో జేరొకడు నియమింపబడును. ఇట్లు అల వెన్ను హెచ్చుజీతము తీసి వేయబడుచున్నది. ఈవిధమున టైముస్కేలు పద్ధతి ప్రభుత్వమువారికి ఎంతయో అవాంక్షకరముగా నున్నది.

చెన్నపురి (ఆవమ్ములకి ఉత్తరప్రకారం) 18-7-21 వి ఎల్. శాస్త్రి, సంఘాధ్యక్షుడు

కృష్ణా పుష్కరము

24 వ తేదీనుండి బెజవాడలో కలరాలేదు. 25 వ తేదీని చాలమంది యాత్రికులు వచ్చిరి. 26 వ తేదీని మరింత హెచ్చుగా వచ్చిరి. నదికి 8 అడుగులు నీరుతగిలినది. 26వ తేదీ సాయంకాలము మంచినీరు కురిసినది.

వంగ దేశపు శాసనసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 29:— ఈదినము వంగదేశపు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. చర్చింపబడవలసిన తీర్మానముల సంఖ్య 167. వంగ దేశమందలి ప్రజల రాజభక్తినిబెల్లపుచు ఒక తీర్మానమును, యువరాజు గారికి స్వాగత మొసగుచు మరియొక తీర్మానమును గావించ బడెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు అధిక స్థితిని గురించి విచారించుట కొక కమిషనీ నియమించ వలయునను తీర్మానముమీద చర్చ జరుగుచుండగా సభ ముగిసెను.

బొంబాయి సంస్కరణములసభ

ఆసిబినెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షతనావ్యసము

బొంబాయి, ఆగస్టు 29:— బొంబాయి సేషనల్ హోమరులీగువారు ఏర్పడినప్రకారము రెండవ సంస్కరణములసభ ఈదినము సమావేశమయ్యెను. ఆసిబినెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షతనావ్యసము. మంత్రి పరంజైవెగారు, బొంబాయి కార్యనిర్వాహకసభాసభ్యులలో నొకరగు సర్ చిరుకలాల్ సెటిల్వాడుగారును, "బొంబాయి కానికెల్" ప్రతికాసంపాదకులగు మార్కమాన్సు పిట్టాలుగారును, అతనిసతిమణియు, శాసనసభాసభ్యుల నేకులును సభనలంకరించిరి. జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. సహాయనిరాకరణము వల: స్వరాజ్యమును పొందజాలము. నూతనశాసనసభలే మనలను గమ్యస్థానమునకు తేర్చునని జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు ఉపన్యసించిరి.

ఆసిబినెంటుమ్యుగారి అధ్యక్షతనావ్యసము

శిక్షాస్మృతులలో కొన్ని మార్పులను చేయవలయును. ఇకమీదట సామ్రాజ్యసభలకు వెళ్ళేభారతప్రతినిధులు హైందవశాసన సభవారిచేతను, స్వదేశసంస్థానాధిపతుల సభవారిచేతను ఎన్నుకొన బడవలయును. సామ్రాజ్యమును గాఢాభిమానమును చాచును, చక్రవర్తియందు రాజభక్తిగలవారును, ప్రభాపరిపాలనను నెలకొల్పవలయు ననువారును అందరును చేరియురాజుగారికి స్వాగత మియ్యవలయును. రాజ్యాధిపతిని అపమానపజయట మంచి పాపముగాజాలదు. అత్యగౌరవములేని దేశద్రోహులే నిట్లు ప్రవర్తించెదరు. సుకమాభివృద్ధికి కృషిసలుపుచున్న మహానీయులకు ఇది కుభకాలము. సహకారోద్యమము అనుదినము బలపడుచున్నది. సహాయ నిరాకరణోద్యమము క్షీణదశలో పడిపోవుచున్నది. అతినాదరులు దేశభక్తులు గారని నాభావము. తురుష్కలు, అప్పులకు కొనుము వారు తమసోదరదేశీయులను నరుకుటకచ్చలగి యున్నారు. పూర్వము తమ ప్రవాసజీతముండి విముక్తులగుటకు గాను, కాలిఫాతో తమకేలాటి సంబంధము లేదని వాదనము చేసిరి. ఇప్పుడు కాలిఫాతయందు వారిభక్తిమెండు? అప్పుడు పక్షమున పోరుసలుపుటకు వీరి కేలాటి ఆత్మపణలేదు. భారత దేశమన్నవారికి అనురాగ మేమాలేము లేదు! మార్కభూమి యందు వారి కేలాటి భక్తిలేదు.

స్థానికసంఘములు- పురపాలకసంఘముల సభ 28 తేదీని బెజవాడయందు సమావేశమగుట

ఈ సభ బెజవాడ పురపాలకసంఘమువారి కార్యాలయమున 28 తేదీని సమావేశమయెను. శానిటరీ కమిషనరు శానిటరీ ఇంజనీరు, స్థానికసంఘముల ఇన్ స్పెక్టరు మున్నగు ఉద్యోగులును విశాఖపట్నం, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు మండలములలోని స్థానికసంఘములు పురపాలకసంఘములనుండి విచ్చేసిన రెండు సురు ప్రతినిధులు హాజరుండిరి. ఉదయం 8 గంటలకు బెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు స్వాగతోపన్యాసమును జదివిరి. సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు సభాధ్యక్షులుగా నెచ్చుకొనబడి గారు తమ ఉపన్యాసమును జదివిరి.

తర్వాత 30 మంది సభ్యులు చర్చవిషయకు సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.

సభా చర్చాంతయు దేశభావయగు తెలుగున మండలెననియు పభాధ్యక్షులు ఎవరైన యితరభావయం దుపద్యసించగోరునెడల వారి కనుమతి మొసంగవచ్చుననియు తీర్మానింపబడినది. సభ జరుగుచున్నది.

మచిలీపట్నం డి. యల్. కోర్టు

S. C. నెం 384/1921 య.

వాదిగారు:—శ్రీమంతు రాజా ఏర్లగడ్డ అంకి నేడు ప్రసాద్ బహద్రుడు జమీన్దార్ గారు.

ప్రతివాది:—డి. యల్. శ్రీనివాసాచార్యులు కుమారుడు నరసింహాచార్యులు.

యీ నెంబరులో కోర్టువారి వుత్తరువులు ప్రకారం ప్రతివాదికి ఎన్ని స్థాన నోటీసులు చేయించినను పుచ్చుకొనక రిటరక్ చేయుచున్నాడు. గనుక సదరు ప్రతివాదికి దావా నోటీసు నిమిత్తము వారసులు నోటీసు నిమిత్తము ది 15-9-21 వాయిదా చేసినారు. గనుక అందుకు ఆక్షేపణలు ఏమియినా పున్నయెడల వాయిదాలో 10 గంటలకు కోర్టువారి యజ్ఞుల హాజరై మనవి చేసికొనవలసినది. లేనియెడల కోర్టువారియజ్ఞుల వ్యాప్తిగా డిక్రీ చేయబడును. (3114)

మచిలీపట్నం: 10-8-1921 మోస్టర్ల కోడండరామయ్య. Suits Clerk of Plaintiff Estate.

వె రం బూ రు అల్ల రు లు

పోలీసు వారు మూకలను కాల్చుట

ఆరుగురు చనిపోవుట - చాలమంది దెబ్బలు తగులుట

నిన్న ఉదయమున వ్యాసపాడిలోను, దాని సమీపమునందును, అల్లరులు వెలిసిపోవుటచే పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చుట వచ్చి ఆరుగురు చనిపోయిరి. ఆ ప్రాంత మంతయు దీనముగ నున్నట్లు గడుచుండెను. జనసంచారము లేకుండెను. చక్షుల వైనికులును లీర్చుకున్నవైనికులును, ఆ ప్రాంతమునందు కాపుకాయుచున్నారు. లేబరు యూనియను సభ్యులు యూనియను భవనములో చేరిరి. అందులో హిందువులు మహమ్మదీయులును కలరు. స్త్రీలు కూడ వచ్చియుండిరి. చనిపోయిన ఆరుగురు చనిపోయిన వారు చేరిరి. చనిపోయినవారిలో ఇరువది యేండ్ల స్త్రీ కూడ నుండెను. పోలీసు స్టేషనును వైనికులు కక్షించుచుండిరి. అల్లరులు లేకుండ పోలీసువారి కట్టుబట్టుములు చేసిరి.

అల్లరి రగులుట

అదివారమునాడు కొద్దిగో గొప్పగో అల్లరిగా నెయుండెను. వీరనగుత్తి రోడ్డుమీదనున్న మాలపల్లెలో నొక గుడిసెకు నిప్పుటికొనెను. వెంటనే దానిని ఆర్పివేసిరి. అదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు సిద్దరయిన అద్దరావిడి కొండరతో బయలుదేరి అల్లరి చేయకలయునని సంకల్పించెను. అతనికి స్లాటరుహాను దగ్గర 2 వేలమంది అద్దరావిడులు మద్దత్తు అయిరి. వారందరూ పులియంతోపుకు పోయిరి. హిందువులును, మహమ్మదీయులును కొందరు చేరి ప్రత్యేక చేయబడిరి. పోలీసువారికి గంగలి తెలిసి అల్లరిని మాన్పించుటకు తంటాపడిరి.

నాయకులు-మందలించుట

అసాయంకాలము 5.30. పి. ల్యాగరాయశెట్టి, ఓ. తనికాచలముచెట్టి, భాకరాచార్యులు బజారుల్లానా హెబుగార్లు ఆ ప్రాంతమునకుపోయి అల్లరిగాడ్డను మందలించి వచ్చిరి.

కలహప్రారంభము

సోమవారము తెల్లవారెను. అద్దరావిడులు కొందరు, కొందరు హిందువులు, పనిచేయుటకు యంత్రకాలకు పోవుచుండ కలహము ప్రారంభ మయ్యెను. కలహము ప్రారంభ మగుటతోడనే పోలీసువారు వచ్చిరి. త్రెయిలును రోడ్డుమీద జనులు మూగిరి. 500 అద్దరావిడులు కర్రలు కత్తులు పట్టుకొనివచ్చిరి. పోలీసువారిని చూచుటతోడనే మూక చెలరేగెను. చెలరేగి రాళ్ళువేయుట కారంభించిరి. మూక ను విడిపోవని పోలీసువారు చెప్పిరి. కాని మూకవినిపించుకోలేదు. వారు రాళ్ళువేయుట మానేలేదు. కృతహాసము క్రుతి మించుటచే పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చిరి. తుపాకులు కాల్చుట కెవరు త్రరవిచ్చిరి? బానికీ కాకణమెట్లుకలిగెనో ఇంకా తెలియలేదు. కాని తుపాకులు కాల్చుట వలన ఆరుగురు చనిపోయిరి. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను 27 గురుకు దెబ్బలుతగిలెను. దెబ్బలు తగిలినవారిలో నిర్దోష చాలజబ్బుగ నున్నది. చనిపోయినవారిలో 20 యేండ్ల స్త్రీకలరు. ఆమె పేరు బలగత్తమ్మ. చనిపోయినవారిలో ఎలిరాజులు (వీరుకర్నాటికుమ్మిలు) దొరస్వామినాయకులనున్న 25 యేండ్లు (బక్కింగు హంమిల్లులోవైందరు) గోవిందస్వామినాయకుడు (వీరు కర్నాటికుమ్మిలు) నాగయ్యనాయకుడు (వీరు) రాజగోపాలనాయకుడు (వారకునాడులో రుకాణాబాదు) కలరు. అల్లరులు జరుగుచున్నప్పుడు పోలీసు కమిషనరు, హామెలు, మోయరు, జగదీశ అయ్యును, లోబో శివప్రెసిడెన్సీ మేజ్రీలు, నారాయణశెట్టి, చాక్లరు పి. కామత, మరుగయి పిల్లెగార్లు అక్కడకువెళ్లి యుండిరి. లీర్చుకున్నవైనికులు, తదితర వైనికులుకూడ వెళ్లిరి. ఆనరలు 500 లయినట్లు డేవిడ్సు గారుకూడ వెళ్లిరి.

రాళ్ళు రువ్వట

నిన్న అల్లరులు జరిగినప్పుడు, మోయరు, జగదీశ అయ్యుగార్లు మోటారుబండిమీద రాళ్ళురవ్వెను. బండ్లముందరి భాగమునకు దెబ్బలుతగిలి, అద్దములు బ్రక్కలయ్యెను. జగదీశ అయ్యుగారి బండిని లోలు వాని కి కొద్ది గ దెబ్బలు తగిలెను. బిస్మిక్ పోలీస్ సంబంధించిన చాంబర్లగారికి కూడ నిట్లే అయ్యెను. వారు బక్కింగుహంమిల్లుకు పోవుచుండ మూకలు రాళ్ళు రువ్వెను. అద్దమునకుపోయిన హామెగారు వచ్చినందున చాంబర్లగారికి దెబ్బలు తగులకుండ తప్పెను.

విచారణ

సాయంకాలము చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజ్రీలుగారు చనిపోయినవారి విషయమై విచారణ జరిపిరి. విచారణకుముందు చనిపోయినవారి బంధువుల నడిగి సంగతులు తెలిసికొని చనిపోయినవారిని నిర్ధారణ చేసిరి.

సార్వంతు మెప్పుడు

మొదట సార్వంతు మెప్పుడును విచారించిరి. సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను:—నేను ఆరుగురితో స్టాన్ముగోడుకు బక్కింగుహంమిల్లుకు ఉదయమున పోతిని. అక్కడ జరుగుచుండ చూడుమని నన్ను ఇన్స్పెక్టరు హెచ్చరించెను. ఉదయము ఆరుగంటలకు మేము రోడ్డుమీదికి చేరితిమి. నాకు కుడివైపున హిందువులు వెయ్యిమంది, ఎడమవైపున అద్దరావిడులు 500మందియు మూగిరి. ఇంకనుచాలమంది వచ్చుచుండిరి. నేనింతర కెప్పుడును అంతమాకను చూచియుండలేదు. నాకు మద్దతుగ ఆరుగురే యుండుటచే మరకొందరినికూడ పంపుమని జి. రి. వ. పోలీసు స్టేషనుకు కురుపంపితిని. అప్పుడు ఆరువందలమంది అద్దరావిడులు పనిమీదికి పోవుచుండిరి. పనిమీదనే మూగియున్నవారు దానిని దాదా రాళ్ళవేసి చిందులుత్రొక్కి కత్తులు వైకి త్రొప్పసాగిరి. హిందువులు అద్దరావిడులనుకొట్టుటకు సన్నాహములు చేయుచుండిరి. నేనొకనినిపంపి అద్దరావిడులను మరలిరమ్మని చెప్పితిని. ఈ సంగతిని మూక కనిపెట్టి నేటిపని చేసినందున నన్ను నానాని రాళ్ళతోకొట్టి నారంభించిరి. నాకు కొన్ని దెబ్బలు తగిలెను. దానిమీద నేను పిస్తోలుదూసి నాలుగు బారులు కాల్చితిని. నాలుగుబారులు కాల్చినను కార్యము లేకపోయెను మూక మరింత చెలరేగి యెక్కువగా కొట్టి నారంభించెను. రెండవ వైపుననున్న సార్వంతు బాల్డర్ కాల్చుట కారంభించెను. దానిమీద మూకనా వైపునుండి కదలెను. బాల్డర్ నన్ను రక్షించెను. రాళ్ళు రువ్వ వచ్చి అక్కడనున్న ఒకరుకూడ పిలోపదేశము చేసిరి. నేను బాల్డర్ కాల్చుటవలన ఎవరైన చనిపోయి రేమో చెప్పలేను. నేను 6-30 నిమిషములకు కాల్చితిని. పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు 6-45 నిమిషములకు వచ్చెను.

సార్వంతు బాల్డర్.

బాల్డర్ ఇట్లు సాక్ష్య మిచ్చెను:—6 గంటలకు నేను బయలుదేరి సంగతులను కనిపెట్టుచుంటిని. 500 మంది అద్దరావిడులు పనికి పోవుచుండిరి. రెండవవైపున చాలమంది మూగియుండిరి. వారు 3 వేల మంది యుండురు. వారు మాకు గుంపులుగ నుండిరి. అద్దరావిడులను కొట్టుటకై పరు చేరిరి. మూక యూలులవేసి, రాళ్ళువేయుట కారంభించిరి. నేను అద్దరావిడులను వెళ్లిపోవట్టుంటిని. వారు వెళ్లిపోయిరి. అప్పుడు మూక మెప్పుడును చుట్టవేసికొని రాళ్ళుగొట్టుచుండెను. నేను మూకతో మాటలాడితిని. అదమములో మాటలాడితిని. నేను మాటలాడుచుండ మావారి నిర్దరిని కొట్టిరి. అప్పుడు పిస్తోళ్ళను కాల్చుచుంటిని. ఒకరికి దెబ్బతగిలెను. దెబ్బతగిలినవానిని తీసికొనిపోయిరి. అంతటితో కథ ముగియ లేదు. అల్లరిగాడ్డ పరచేరిలో ప్రవేశించి రాళ్ళు రువ్వట కారంభించిరి. నేను వారివద్ద చొరబడి అల్లరి మొదలుకుండ చేసితిని. వారింకను అల్లరి మానకపోవుటవలన పిస్తోలుతో నాలుగుబారులు కాల్చితిని. తూర్పుదిక్కుననుండి కాల్చుటవచ్చి వినుడెను. ఎవరు కాల్చినది నాకు తెలియదు. ఎవరైన చనిపోయిరేమో తెలియదు. నేను ఆరుగంటలకు మొదట కాల్చితిని. అందువలన ఎవరైన చనిపోయి రేమో తెలియదు.

పేకు కాబాముపిడిను.

3వర్గ కానిస్టేబులు పేకు మొహిద్దీను ఇట్లుచెప్పెను:—కాల్చుట 7 గంటలకు జరిగెను. మూక రాళ్ళు వేయుటవలన నాకు దెబ్బలు తగిలెను.

కానిస్టేబులు రావ

కానిస్టేబులు రావ కూడ నిట్లు సాక్ష్య మిచ్చెను:—మేము పిస్తోళ్ళు వట్టింపవలసినదని ఉత్తరువు వచ్చెను. రెండవ వైపున మూక సురలెను. ఎవరో దెబ్బతగిలినచనిపోయిన వారు మరలిరి. అప్పుడు మేము పిస్తోళ్ళను కాల్చుట మానితిమి. నాకు కూడ రాళ్ళుకలన దెబ్బలుతగిలెను.

కానిస్టేబులు రాకువయ్య

రాకువయ్య ఇట్లు చెప్పెను:—నేను పిస్తోలు పేల్చితిని. కాని కార్యముకలుగక మూకమరింతచెలరేగెను. వారు నోరుగ

రాళ్ళురవ్వ నారంభించిరి. మూకల పొమ్మని సార్వంతు చెప్పి పురు వారు వినిపించుకోలేదు. అందుచేత పిస్తోళ్ళు కాల్చితిమి. నేను కాల్చుటచే ఒకడు క్రింద కూలెను. వానిని మూకలు తీసికొని పోయెను. నేను 6-30 లకు కాల్చితిని.

సార్వంతు డిల్లను.

డిల్లనుగారిట్లుచెప్పిరి:—ఇనస్పెక్టరు హంకిన్సును చెప్పగా నేను 12గురితోను ముగ్గురుసార్వంతులతోనుపోతిని. మేము బయలుదేరుటకుముందే మూకచేరినదని ఇనస్పెక్టరుకు కబురు వచ్చెను. అందుచేతనే మమ్మునుపొమ్మనిరి. మేము వెళ్లనప్పటికి 3 వేలమంది మూగిరి. మేము మూకను పొమ్మంటిమి. వారు వినిపించుకోలేదు. మమ్మును రాళ్ళతోకొట్టిరి. ఒకగంట వరకు కొట్టిరి. మాకు దెబ్బలు తగిలెను. అప్పుడు నేను ముందుకుపోయి, వెళ్ళిపోకపోతే కాల్చినదని అనవచ్చుటా చెప్పితిని. అప్పటికిని వారు వినిపించుకోలేదు. మమ్ములను మరింత కొట్టనారంభించిరి. నేను అందుచేత రెండుసార్లు కాల్చితిని. కాని మూక అప్పటికిని లొంగక నామీదకోరి కొనిపడ నారంభించెను. మీదికివచ్చి మూక పడిపోవుచుండెను. మాకుప్రాణములుద క్షేయెత్తు లేకపోయెను. అప్పుడు కాల్చుటకు త్రరవిచ్చితిని.

30 బారులుకాల్చిరి. మూక విడిపోవుట కారంభించెను. కాల్చు 10,15 నిమిషములుండవచ్చును. మూకచెదరిపోవుట కారంభించుటతోను కాల్చుమాన్పించితిని. ఎవరికిని దెబ్బతగులుచుండనేను చూడలేదు. నేను 10½ వరకు అక్కడనే యుంటిని. తరువాత వైనికులు వచ్చిరి. మేము వెళ్లిపోతిమి. రాళ్ళు పడుటచేత నాకు నానానికి దెబ్బలు తగిలెను.

సార్వంతు స్మిత్తు

స్మిత్తుగారు ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి:—మేము అక్కడకు పోవుటతోడనే రాళ్ళు పేట్టికొట్టిరి. ఒకగంట ఒకేకేట్టి డిల్లనుగారు కాల్చులు కాల్చునైన కాల్చవలెను, లేదా పోవలయునని చెప్పిరి. మూకలు విరామము లేకుండ కొట్టుచుండుటచే పిస్తోళ్ళు కాల్చవలసినవచ్చెను. నేనుకూడ కాల్చితిని వారిమీద. మూక 5000 మంది యుండురు. మేము కాల్చుట వలన నెవరైన చనిపోయిరేమో తెలియదు.

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు ఇంతవరకును విచారణజరిగెను. ఒంటిగంటవరకును కూడ విచారణ జరిగినదట. మరల నేటియందయమున ప్రారంభించిరి.

హిందీవరీషు

2, 3 రోజులక్రింద నెల్లూరులో సెప్టెంబరు 5 వ తేదీని హిందీవరీషుజరుగునని ప్రచురింపబడెను. కాని ఈనెల 21 వ, తేదీని బెజవాడలోజరిగిన హిందీప్రచారకులయొక్కసభలో, ఆ ప్రశ్నకాగితములు నెల్లూరు విద్యార్థులకేగాక ఆంధ్ర, ద్రవిడ, కేరళ, కర్నాటకదేశములలో హిందీ విద్యార్థులకందరకును ఇచ్చుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఇందుచేత పరీక్ష సెప్టెంబరు 25వ తేదీని జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఈ లోపుగా విద్యార్థులు పరీక్షకు తయారుకావచ్చును. పరీక్ష నెల్లూరు, బెజవాడ, బందరు, రాజమహేంద్రవరం, గుంటూరు, చెన్నపట్టణములలోను జరుగును. ఎవరికి సదుపాయమైనకేంద్రము వారు నిశ్చయించుకొని అచ్చటి హిందీ యుపాధ్యాయులకు 10 వ. సెప్టెంబరు వరకునూ దరఖాస్తులు పంపుకొనవచ్చును.

రామభర్యోసే

హిందీ యుపాధ్యాయుడ

నరసయ్యపాశెం—20-౮-20 సం॥ శనివారంగోష్ఠి: కయికలూరుతాలూకా నరసయ్యపాశెం గ్రామమునందు, మహాత్మాగాంధీగారి ఛాయాపటమును లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు మహానియుని పటమును యింకా తదితర దేశనాయకుల పటములతోను, పురజనులందరు స్వదేశవస్త్రములను ధరించి గ్రామందంతటను ఉత్సవము జరిపిరి. నాటిరాత్రి హరికథ కాలక్షేపముకూడ జరుగబడినది.

ప్రకటన

(3112)

83-వ కాల్పము కటాలమునందు సెలెక్ట మిదయున్న వారందరును తక్షణమే కన్ననూరి బయలుదేరి రావలయునని 83-వ కాల్పము సేనాధిపతిగారు కోరుచున్నారు.

(Sd) ఏ. హెచ్. ఏ. టాడ్,

కలెక్టరు ఆఫ్ మద్రాసు

వి నాయక చతుర్థి - పండగకు కావలసిన

మెడివి నాయక విగ్రహములున్న గౌరవిగ్రహములను మందిమెడివిలో ఘట్టిగా తయారుచేయించినాము. ముఖభావము అందముగానున్న, పూజకు అర్హముగానున్న శాస్త్రోక్త ప్రకారముగా చేయించినాము. (750)

వి నాయక విగ్రహం" వెల:
2 రూపాయల మొదలు
25 రూపాయల వరకు;

ప్రభావలి యుండే
వి నాయక విగ్రహం" వెల:
8 రూపాయల మొదలు
50 రూపాయల వరకు,

గౌరవిగ్రహం" వెల:
2 1/2 రూపాయల మొదలు
10 రూపాయల వరకు.

పోస్తు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

విగ్రహాలు ప్లాకు కొంచముగా నున్నది. ఆర్డరులు నిండా వస్తున్నవి. కాన వలయువారు తక్షణము ఆర్డరు యియ్యవలయును. నగలు వి. పి. ద్వారా పంపబడును. ఇవిగాకను విధవిధమైన విగ్రహాలున్న ప్లాకు యున్నది.

యిండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, నగలవర్తకులు, పోస్తుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

తండ్రిలాసము:
గంధి.
ఏలూరు.

గంధి స్వదేశీ శాల, ఏలూరు.
(ప్రాప్తితరు:—గంధి రామమూర్తి.

అన్ని కరములు స్వదేశీ తువార్లు, చీరలు, పంచలు, కందువాలు, చేతి రుమాళ్లు, చొక్కాలు, కోట్టుకు ముదుగు రకములున్న, నెం 60, 80, 100, 150 రు అతివస్త్రని పట్టుస్త్రాని నూలుబట్టలు మజిలీను తానులున్న సిద్ధముగా నున్న వివరకులకు కావలసినంత సరకు స్వయంచేయగలము. మాదిరిలు ధరలు బాటితాళ తయారుగా నున్నవి. అన్ని కరముల కాంపిల్స్ కావలసినవో 4 అణాలున్న, ముత్యకరములు కావలసినవో రెండు అణాలున్న, ప్రతి ఆర్డరులోను 100-5 రు 25-5-0 లు అడ్వాన్సుగా పంప కొరచున్నాము. వైబట్ట అన్నియు రాటుముడిద తయారైనవి. చేతితో తయారుచేయబడిన (805) పలకలు, కాగితములు, గుండీలు, నూలు, నవారు, జంకానాలు, తీవాచీలు అనేక క్రొత్తరకములు గలవు.

డిన్ మహారాయ లేక స్త్రీలకు మిత్రనివంటిది

స్త్రీలకు గలగు బుట్టి (45) అకాల బహిష్టి, బహిష్టి కాలమందు బాధ, మెలబా ప్తిగాను తక్కువగాను పోవుట, నునుమరొగము, గర్భ సావము, కాలబహిష్టి సంబంధమైన ఇతర వ్యాధులు చున్నగువాటికి ఇది, తప్పక తక్షణమే కొనియెను. కఠినమైనట్టి, దీర్ఘముగా నుండవలయు వ్యాధులను—ఇది—అత్యుత్తముగా చాగుచేసినది. బహిష్టి అగుటకు ముందు, బహిష్టిగా నున్నప్పుడును దీనిని వాడవలెను. ఒక టీ స్పూను బోషధమును నీటితో కలిపి ప్రతి 4 గంటల కొకసారి ముకున నేమిచవలెను బుడ్డి 1-5 ధర యు 2-8-0-0. అవశ్యకమైన మరునటి మాసమునందును ఇచ్చేతిసన వాడవలెను. గొప్ప ఆర్డరులు పంపువారికి మంచి కిమీషన్ నీయబడును.

V. M. Annajee & Bros,
Whole sale & Retail Chemists & Druggists,
2/200, Mint Street, Madras.

మిక్కిలి వున్నదేశీయము యిండియా దేశమునందు మెదడునతో చలవ గలగుటకు మునుమాంద్యము వడలుటకును భూతకేశికై హెచ్చుటకును కలవెండ్రుకలకు పశ్చిమముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును (ప్రతిస్త్రీయును ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా) కామినీయూ ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్) తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి చానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తితో తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. కోడముయ పట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. పరి మెదడు గుటచలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును కామినీయూ ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెక్కువందికి మహాఫకారము మొనరించినది. దేడు వీని నుపయోగించుచుండుడు. వెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్జి 0.5-0 అణాలు. మాడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాలు. పోర్ట్ ఏజెంట్లు. ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ. D 126 W 100. 155 బాహ్యమసిదు, బాంబాయి.

వనావధినరస్మరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయోక్తి అకలితరక్తము పోగొట్టుటకుందు శేర్మిక్ గాంతివశి. ధర 1.12-0 ఇండియా సిలోకానుడు ఎచ్చటి నైసకు తపాలాఖచ్చ, పోస్టాగా పంపబడును. (2978) విలాసము పి. డి. సావంత్. నెం 144 ఫోటవాడి బాంబాయి.

తామర తయిలము

రాజాబాణిగల డబ్బాలో ఉండును. వెల 0.8-0 తామర; తీట్; పసుక గడ్డి; దురద; ఉంగరములవంటి చుట్టు; రసీకాయ; ఇత్యుక లూడిపోవుట మొదలగు తర్కారములకు వాడవలయు చేయగలదు. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

ముఖ్య గవనింపు.

మౌఖ్యతాచక్రములు. 294 (6) కాశీజ్ఞాన సంఘం దుర్గా మెడికల్ హాల్ లూక్ గెజిట్లకు సమీక్షాపత్ర రాజిపోత అను వాణి హితుడు వల్లసాక్ష్యము లే. ఈభాషగా ఉన్నాడు. ఆరే 6 సంవత్సరములలో భాషానుశంభేష. ఇట్లు అతడు చాలా ముఖముగా ఉన్నాడని చెప్పబడెను. ఇట్టి సంశ్లేషము ఉన్నాడు. దేరాధూన్ 28-8-19 } ప్రెస్ కమిటీ.

“అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కరాకరము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టినదేనీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అప్రసరములేదు. సులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్మపీఠములను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు నల్ జడ్డిగార్లు అతి వారాయణరావు. పంతులు డి. పి. పి. ఎల్. గార్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని నుతోడము కలిగించునని నా నిశ్చయము.” పుస్తకములు వలయువారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము. 2868 పోడవరం, విరాభివట్నం, జిల్లా

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం అగస్త్యునిల మొదటి తది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుచేసినది. The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇన్ని కొరతలు నడుపరించి డెల్వరీ నడుపుచున్నాము. తప్పక గుణము నిర్ధారించుకొని ఆయుర్వేద వైద్యములను వియోగము చేయుచున్నాము. హిందూ దేశమునందు కలిగిన ఆయుర్వేద వస్తు వడర్చనము అన్నిటిలో బంగారు వరికములు అహంసతోగా నిర్వహింపబడును. ప్రతి కవిని నిలాపమునకు పోగొనినా భరలవట్టి కంతులగును.

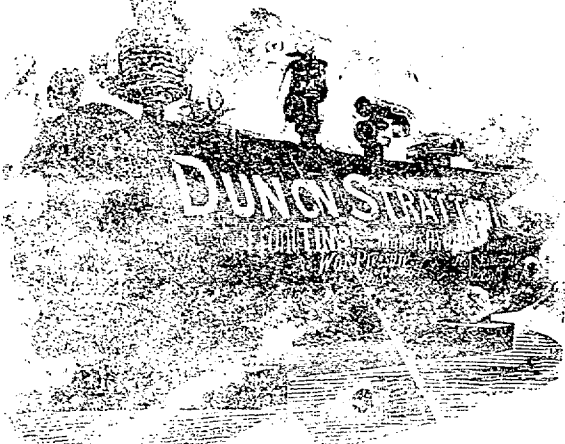
హిందూ వర్తనాధికార వర్తనా ఆయుర్వేద యావధముల కేయవాద (288) బాంబాయి నెం 15.

DUNCAN STRATTON & Co.

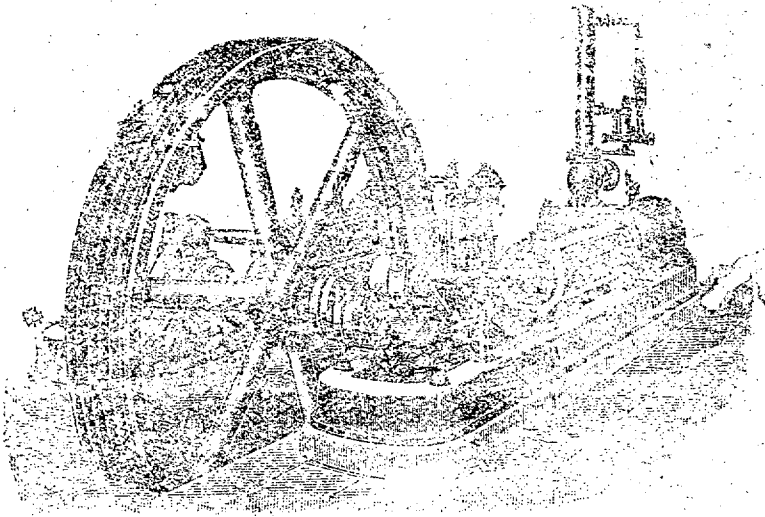
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీధి, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందన — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీమ్ రింగుల వ్రేవరు
80 పౌనలు మొదలు
160 పౌనలవరకు వుండును.

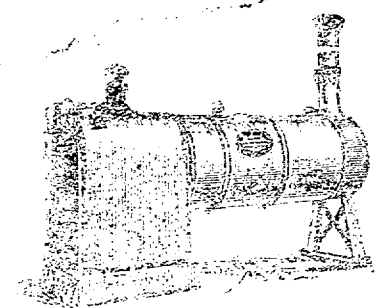

హైక్రాను స్ట్రీట్ కార్స్ లో బాయిలర్లు.

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకాపైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 3 అ. 6 అం వరకు వుండును.
మొదలు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

హోక్స్ బుల్బియ్యబల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ రింగుల వ్రేవరు 80 పౌనలు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు వుండును.

వర్మిక్ల బాయిలర్లు.

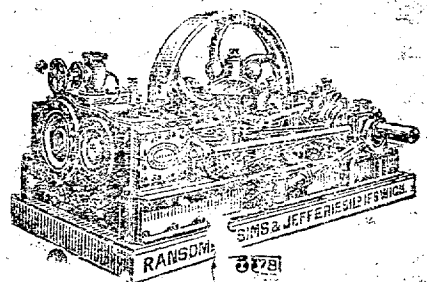

డయామీటరు 3 అ. 6 అం వరకు వుండును.
మొదలు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

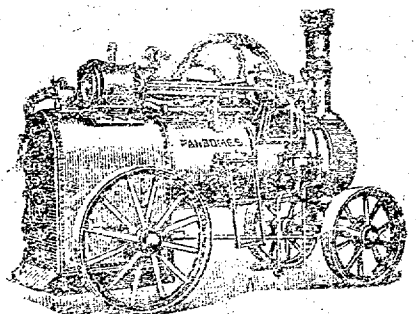
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.

దూది జిన్నెంగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
దూది వ్రేస్సింగు మెషినరీ
దూది స్పిన్నింగు మెషినరీ
దూది వీవింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లవర్ బిల్డింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డకేయు మెషినరీ
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటిసామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
వాగ్లను, వర్మిక్ల సరియైన కొరముట్లు
కిరగన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
తేమలు వర్మిక్ల కొరముట్లు
బ్లిలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, వెడెట్లన్న
కాట్ బరన్ అండ్ కాట్టె విరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెన్ డి కంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కునాపు మొనసుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హై స్పీడు కంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వ్రేవరు 120 పౌనలు గలవి.
కంపాండు — హై, లో వ్రేవర్ సిలిండరు.
స్టీము వ్రేవరు 150 పౌనలు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తిగారు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైత్తము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలసెప్పి, వాయుప్రసౌఖ్యము,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని జబ్బితో సహా తెల రూ 0—10—0; డజన్ 1-3 రూ 5—12—0. పోట్లుభుజ్జులు వేలు.

అమృతాంజనం డి పో.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

